

ELŐFIZETÉS

MEMBERUM:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 3 korona.

REKLAM:
Egy évre 20 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ERŐNYELÉSEK:
4-hasdos postát sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyomatéka sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, január 19.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérellek: Aradi kereskedők és az országos szervezkedés.**
- A képviselőház ülése.**
- A reformátusok közgyűlése.**
- A politika eseményei.**
- Szász Károly utóda.**
- A cseh-sászok ügye.**
- Uj román gimnázium.**
- Az aradi színház gyászja.**
- Egy aradi koldus vagyona.**
- Béke az izraelita hitközségben.**
- Jelmex-est Makén.**
- Hare a gyermekért.**
- A férj regénye.**
- Tárca: Az ajándék. Irta: Kohányi Róbert**
- Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esodó. Irta: Lagerlöf Zelma.**

Aradi kereskedők

és az országos szervezkedés.

Arad, január 18.

Hogy újabb lendületet vetett a kereskedők országos érdekképviseletének dolga, az új mozgalmat a többek között ez a jóakaratu kritika érte: „A kereskedők baján nem a szervezkedés segít, hanem a kuncsaft. A mikor a bolti állványok mellett egész nap télenül, ásitozva ödöngenek a segédek, akkor hiába való az Omke”. Ez igaz, föltétlenül igaz. De ilyen okoskodással ki lehetne deríteni, hogy a világon egyetlen testületre sincs szükség. Az iparosoknak nem testületre és kamarára van szükség, hanem munkára, a gyárosoknak nem szövetségre, hanem megrendelésre, a gazdának nem Omgére, hanem

jó termésre, a pénzügyintézeteknek nem országos kötelékre, hanem olcsó tőkére, sőt a parlament is szükségtelen, ha az állampolgároknak nincs mit enniök. Kenyeret a parlament nem ad nekik, törvényt meg nem cethnek.

Tehát a fönti aforizmat nem lehet helyesen alkalmazni a kereskedők szervezkedésére. Mert a rossz gazdasági viszonyokat, vagy a lanyha üzleti forgalom más helyi természetű okait talán nem másíthatja meg a szövetség: de azért nagy, óriási jelentőségű hivatása van. Olyan, a minővel nem bírnak meg az egyesek, erőtlenek a kisebb területre szorítókozó testületek. Országos egyesület kell erre, amely az ország összes kereskedőinek nevében, azok súlyával és erejével emel szót a kereskedelem érdekében.

A legfontosabb dolga a szövetségnek: megmenteni a kereskedelmi osztályt a hanyatlástól, biztosítani a jövő generáció fejlődését. Szomorú kép tárul az ember elé, ha azt tekinti: kik választják a kereskedői pályát. Azelőtt a legtekintélyesebb családok gyermekei mentek tanulónak a boltokba. A kereskedő maga is legalább az egyik fiát annak nevelte, hogy a cégek, a melyre nem kisebb büszkeséggel tekintett, mint a nemes család-fájára, a jövő fennállását biztosítsa. Semmi különös se volt abban, ha diplomás ember kereskedőinasnak adta a fiát. Nem bukott diákok büntetése volt, ha valakit kereskedő-inasnak adtak, se pedig a szegénység, a mely nem engedi meg, hogy a fiut — pedig hogy szeretne tanulni sze-

gény! — iskolába adják. Es bizony akárhány előkelő család is megtiszteltetésnek vette, ha egyik-másik nagytekintélyu régi boltba juthatott inasnak. Ma a legjobb cégek is alig kapnak jobb inast, a ki az intelligencia legalsó fokán, az írni-olvasni tudás képességén túl lenne.

A kereskedő-osztálynak ma nincs meg a tekintélye; s ha egyesek, a maguk buzgalmából, szorgalmából a köztisztelet fokára jutnak, sőt a társadalom vezető pozícióit foglalják el, ez a személyt illeti meg és nem a foglalkozást. Ezek után nem lehet általánosítani. Ez elenyészik a tulnyomó többség mellett. Annyira, hogy ezek nem is hatnak buzdító erővel a fiatalokra, hogy a kereskedői pályát keressék. Legfőképen azért, mert a mi a tanuló éveket az önállóságtól elválasztja: az alkalmazottság idejét nem látja olyan becsültnek, hogy az vonzhatná.

Száz okai közül annak, hogy a szervezkedés mért szükséges, ez is egy. Ezért kell a kereskedőnek, ha még olyan jól, vagy rosszul megy is a sora, törődnie avval, hogy van-e, vagy lesz-e oly testület, a mely az ő érdekében küzd, s az egésznek hatalmával kivívja az egyesek megbecsültetését. És ezért kell a szervezés alatt álló, országos testületnek olyannak lenni, a mely működését nem a feliratok, memorandumok és ujság-kommunikékben meríti ki, hanem a melyik ez életnek dolgozik, s kézzel fogható eredményekben fizeti ki a benne egyesített erők nagy tőkéjének kamatját.

Ez azonban nem csak azoktól függ, a

Az ajándék.

Irta: Kohányi Róbert.

A természetrajz eddigelé csak annyit tudott a bivalyról, hogy hasznos házi állat, melynek szőre piszkos fekete mint a kéményseprő nadrágja a hét végén, járása méltóságos, mint egy talmi tudósé, orrat előre nyújtja mint egy finánc-aspiráns s pápaszemet nem visel. Annak, hogy anyós és vő között örökös haragot előidéző mediumnak is alkalmas, sem a régi, sem az újabb természetrajzi kutforrásokban nyoma nincs.

Ez a tulajdonság csak az én házasságom óta lett ősmertessé, bár eléggé igyekeztem takarni az esetet, nehogy a legújabb természetrajzirók ezt az én nevemmel kapcsolatosan említsék fel.

Ugy volt a dolog, hogy két bivalya és egy bivaly-borjuja volt az anyósomnak. Amig a bivaly-család csak két tagból állott, kényelmükért akármely aradmegyei gányó-család megirigyelhetette volna; amint azonban a fiatal borju korával terjedelemben nyert, sőt már anyját is megközelítette, beállott náluk az az állapot, melyet mi emberek a kényelmetlenség fogalma alatt értünk. Nem férték el az istállóban.

— Adjuk el — indítványozta az apósom, egy előkelő temetkezési egylet utazó ügynöke

— csak nem fogjuk a borju kedveert az istállót megnagyobbítani?

Anyósom rendkívül ügyesen számító és tevékeny gazdasszony volt. Maga mondta magáról, a munkában valóságos sárkány vagyok. S ő mindég a munkában volt.

Természetesen nem hagyhatta helyben férje indítványát.

— Mit gondolsz? Isten ellen való véték volna! Mit adának érte most az ősz végén, mikor a marha már istállózásra kerül, és a széna olyan méreg drága. En azt gondolom, adjuk oda inkább Kálmánéknak ajándékba. A jövő hóban ugyanis nevenapja lesz. Örömet fogunk nekik szerezni. Rövid néhány hónap mulva megelikk s nem kell nekik a tejet pénzen venni, sőt el is adhatnak belőle. Legalább lesz Ilkának gombostű pénze, a minek most ugyanis szükségem van.

Persze ez gyöngéd célzás volt az én főszénegeimre.

Apósom bátorzkodott néhány ellenvető észrevételt tenni, melyek között nem utolsó volt az, hogy nekünk nincs istállónk, a szénát meg szintén vennünk kellene. Azután csak egy cselédünk van, a ki nem fogja szívesen elvállalni a bivaly borju gondozásával járó több munkát.

Anyósom sem hagyta őt kibeszélni. Oly világosan és meggyőzően fejtegette előtte az aján-

dék előnyeit, hogy aposom, mint rendesen, most is kénytelen volt engedni.

Feleségem örömeiben a hetedik menyben volt, a mikor a borjut új otthonába bevonulni látta.

A fakamrából, mely valaha műhely lehetett, istállót rögönzött s mint az állatvédelem eszméjének lelkes híve, arról is gondoskodott, hogy a borju a téli nagy hidegben meg ne hűljön. A végből a padlásról lehozott egy rég kiérdemült vaskályhát s azt beállította az istállóba. Koszt pénzből — a mennyiben a hó elején lévén, még tellett — azonnal egy szekér jóféle sarju szénát vett, s miután Juci, a szobaleány, felmondással fenyegetett, ha az istállót neki kell takarítani, egy második cselédet fogadott; szóval egész gazdaságunkat, melynek eddig bizonyos városi színezete volt, a mezőgazdasági rendszer szerént szervezte és rendezte be.

En többször kifejezést adtam abbeli aggodalmamnak, hogy ez a gazdálkodás esetleg nem fog a hozzákötött várakozásnak megfelelőni, anyagi bonyodalmak keletkezhetnek belőle stb., de feleségem mindannyiszor kiverte aggályaimat a fejemből.

Kimutatta számokban, hogy mennyi haszon fog házuokra háramlani, ha majd a borjuból tehén lesz, hogy fog hónaponként csak tejből 4 f. 20 kr. megtakarítani, azonfelül lesz vaj, túró, tejfel, a mennyi csak kell. Nem fogunk zavarba jönni, mint most, ha véletlenül bejelentet-

kiknek kezében most van az Országos Magyar Kereskedelmi egyesülés ügye; hanem az ország, és jórésben a vidék kereskedőitől. A vidéknek egyöntetű csatlakozása adja meg az egyesülésnek jellegét és különbözteti meg azt a fővárosban eddig is főnálló, de csak egyoldalúan működő kereskedő-egyesületektől. És a vidék csatlakozása ad erőt az Egyesülésnek, annak szerveinek ahhoz, hogy minden alkalommal az ország összes kereskedői nevében hallassa a szavát.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vidéki organizációja most kezdődött meg, s annak első állomása, úgy tudjuk, Arad, mint az ország egyik első kereskedő-városa lesz. Az aradi kereskedő-egyesületek e héten foglalkoznak az Országos Egyesülés ügyével, különösen oly irányban, hogy annak aradi kerületét megalakítsák. Az aradi kereskedő-egyesületek bizonyára átérzik azt a kötelességet, a melyet Aradnak iparos- és kereskedő-város jellege, régi tradíciója rájuk ró. Arad hivatalosan van arra, hogy a kereskedelemben vezető-szerepet vigyen; ez a szerep a kerület s annak gócpontjával fog kellőképp kidomborodni. A vidék, a melyet a kerületbe be akarnak vonni, bizonyára szívesen csatlakozik az aradi egyesületek mozgalmához. És ha az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés megalakul, annak működését üdvösen egészíti ki az aradi kerület működése, a mely mintát kell, hogy szolgáltatson az ország többi vidékeinek kereskedői számára. +

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 18.

Ma megint csöndesnek ígérkezik a t. Ház ülése. Az obstrukció száraz malmába a néppárt is belefogta magát s Buzáth Ferenc, az obstrukcióra született, bőbeszédű embert fogták be az időpocsékoló gépezetbe. A Ház képe egyébiránt egyforma maradt. A jobboldalon alig ül egyegy ember s a baloldali párok isteljesen üresek, csak a fekete szigetén, az Ugron-párt, és néppárt szigetén feketélik egy csomó embert.

len vendégünk jön; barmikor elláthatjuk jó habos kávéval, azután naponta még hat literrel el is adhatunk, a mi hatvan krajcárnak felel meg. Kből negyven krajcárt félre teszünk leányunk stafírungjára. Ez tizenkét év alatt kamatok kamatjával épen kétezer forintot fog kitenni.

— De gondold meg Ilka — mondom — a többet kiadásokat nem fogod a kasszából győzni, én meg nem pótolhatom a fizetésemből. Fel ségem, akár egy kétszeri diplomázott ügyvéd, mindjárt kész volt a r. plikával:

— Hsz n csak néhány hónapig lesz szükségem a p. tásra, azután a kölcsön megtérül dusan, kamatokkal. Különben hadd el — folytatta rövid gondolkodás után — úgy fogok takarékoskodni, hogy nem is lesz pótlásra szükségem.

Es a feleségem csakugyan beváltotta a szavát. Igaz, hogy ettől fogva vajaskifli helyett vizes zsemle-t ettünk a kávéhoz, melybe egy kockával kevesebb cukrot tett; a főzélre pecsenye helyett egy kis sült szalonna, s melykor meg éppen csak egy egy darab „rongyos vitéz” került, de pántz sohase kért s én lassanként egészen beleszoktam a megváltozott élet módra, sőt még jól is esett az a kis önmegragadás, különösen ha a jövőre gondoltam, melyet a feleségem oly ragyogó színekkel tudott kifesteni.

A feleségem meg hihetetlen mód átváltozott. Mintha csak kicserepített volna.

Az első sorban virit a Molnár János illaszinü cingulusa, az egyetlen új szín a Házban.

A képviselőház ülése január 18-án.

— Kezdeté d. e. 10 órakor. —

Elnök: Jakabffy Imre alelnök.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése, s az irományok beterjesztése után, az interpellációs könyvet olvassák föl. Molnár Jenő van bejegyezve valamelyes sürgős dologban. Az elnök megállapítja, hogy a sürgős interpellációra fél három órakor tér át a Ház.

A formalitások elvégzése után, a Ház áttér az újoncmegajánlási törvényjavaslat folytatálagos tárgyalására.

(Az újoncmegajánlás.)

Jegyző: Buzáth Ferenc!

Buzáth Ferenc: (Fóliá. Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: (Csönget) Kérem a t. képviselő urat, ne mélytöztassanak beszélgetni. Hallgassák meg Buzáth képviselő urat.

Buzáth Ferenc: Ha nem érdeklí az urakat, hát hallgathatok. (Főkiáltások jobbról: De bérem! Igazán nem érdekel!)

Zboray Miklós: Kötelességük meghallgatni! (Nagy zaj és derűtség jobbról.)

Buzáth Ferenc: (szóhoz jutva) Kijelentem, hogy a magam és pártom nevében sem fogadom el a törvényjavaslatot. (Főkiáltások: Ezt ugyis tudtuk.) Buzáth Ferenc ezután megakarja indokolni, hogy miért nem fogadják el a javaslatot. Azt mondja, hogy a célszerűségi szempont ugyan a javaslat mellé állítaná, de magasabb politikai szempontok miatt szavaz a javaslat ellen. A kormány nemzeti aspirációját nem olyanok, hogy annak alapján megállhassanak ez a politikai ok erősebb, mint a javaslat mellett szóló célszerűségi szempont. A szülő ezután Pitreich nyilatkozatával foglalkozik, majd pedig a katonai nevelés kérdését felegeti.

Utána Kaas Ivor báró beszél a javaslat ellen. Elmondja immár isten tudja hányszor az obstrukció történetét, mindvégig olyan éllel, amely a szabadelvűpárt ellen irányul. Birálja a szabadelvűpárt katonai programját, majd áttér Pitreich beszédének kritikájára. Vitatja, hogy a hadsereg válságban van és válságban van Ausztria gazdasági és politikai tekintetben is.

(A két Tisza.)

Szólo ezután áttér a Tisza-kormány politikájának méltatására s többek közt párhuzamot von Tisza Kálmán és fia közt. E parallela folyamán azt mondja, hogy ámbár a nemzeti eszme a hadsereg kérdésében Tisza Kálmán alatt kezdett sülyedni, mégis, szakása ellenére, dicsérnie kell Tisza Kálmánt, Tisza Istvánnal szemben. Tisza Kálmán kivívta az es szó jogát és elégtételt szerzett a nemzetnek a Jancsy-ügyben. Tisza István ezzel szemben annyira

Eddig minden szezonra új ruhát kellett neki; mos a legújabb ruha kelméről azt találta, hogy azok semmivel sem szebbek és jobbak az ótavalyi ruháinál, melyeket már eladásra szánt. Előverte tehát ismét s a sonkás ujjakat kolbász ujjakká átváltoztatván, újra használta ba vette, sőt annyira szakított eddigi hiúságával, hogy láogatá-ri, melyeket a lehatóság kevesbitett, minden ékszer nélkül tette meg, ho ott azelőtt még a folyó-ó vegeig sem ment volna, mielőtt gyémánt fülbevalóit vagy karpereceit fel nem tette.

— Hanem, te asszony, — mordom egy napon neki — nem találod küönösnek, hogy a „kolibri” — így nevezte a feleségem a borjút, — még mindig olyan karcsu mint mikor idejött, holt már ő. ho óta van nálunk.

— Már én is gondolkoztam ezen, válaszolt a feleségem. Nem volna jó, ha egy kicsit tudakoznánk? T n megkérdezhettek...

— Nem, ne n, — vágta m a szavába, a midőn egy nevet akart ki-jeni, a kinek viselője nem lát volna idelekes vélemény mondani oly kérdésben, mely szakörön kívül eset. — Majd végére jaro m magam a doognak a mit teendőim csak megegnék.

Ez időtájt n gon ellevén foglalva a borjú ügy teljesen kiment az eszemből, de nem kerülte ki figyelmemet, hogy a feleségem n m olyan joked ú mint eddig volt. Napról napra szőnyegesebb lett s men ői kevesebbet beszélt a

aulikus szólo szerint, hogy még Wekerle sem akart hozzásegődni. A szonok ezután Bánffy Dezső, majd Széll Kálmán kormányát hasonlítja össze a Tisza Istvánéval, végül pedig tiz perc szünetet kér, hogy szünet után folytathassa beszédét.

Elnök: Az ülést tiz percre felfüggeszti.

(Két rendreutasítás.)

Szünet után az elnöki széket Feilitzsch Artur báró foglalta el. Mikor az ülést megnyitotta, az obstrukciók ezt kiáltozták:

— Nem vagyunk határozatképesek!

Holló Lajos: Teljesítse az elnök kötelességét és számítsa meg a jelenlevő képviselőket!

Feilitzsch alelnök: Holló képviselő ur ne avatkozzék az elnök jogaiba. A Ház határozatképes, tehát Kaas képviselő ur folytassa beszédét.

Holló Lajos kezével a padot veri.

Feilitzsch alelnök: Holló képviselő urat rendreutasítom.

Simonyi-Semadam Sándor: Az elnök vizsgálja az elnöki jogokkal! Ezt nem tűrjük!

Elnök csönget és Simonyi Semadamot is rendreutasítja.

Erre több közbeszólás támadt jobbról és balról, de az elnök erőlyesen csöngetett, a mire lecsenyesült a zaj, s Kaas folytatta és be is fejezte beszédét.

(Az elfelejtett javaslat.)

Várady Károly állott föl szólásra, de alig kezdte meg beszédét, Kassnak eszébe jutott, hogy a határozati javaslatot elfelejtette beterjeszteni. Több elvbarátjának sürgetésére egy terembiztossal a határozati javaslatot főküldte az elnökhöz, azzal a megjegyzéssel: „Ezt fölolvastam beszédemben.”

Az elnök nem fogadta el a határozati javaslatot, a mire Szederkényi Nándor is erősítette, hogy Kass fölolvasta a határozati javaslatot.

Feilitzsch alelnök határozottan és erőlyesen jelentette ki:

— Hozzám Kaas képviselő ur határozati javaslatot nem adott be; most már azt nem fogadhatom el.

Az obstrukciók a néppárttal egyetemben zajongani kezdtek:

— Majd beszélünk róla zárt ülésben! Majd holnap, az ülés elején szóvá tesszük! — fenyegettek.

Azonban az incidens el volt intézve és Várady is kibeszélte magát, a mire a vitát holnapra halasztották.

(A postások fizetéspótléka.)

Az ülés végén Molnár Jenő interpellálta a kereskedelmi minisztert az iránt, hogy a posta- és táviró tisztviselők és alkalmazottak még mindig nem kapták meg a fizetési pótlékokat.

borjúról és az ahoz lüzött szép tervei es reményeiről.

Egy napon könyezve találta a könyvháiban.

— Képzeld csak — mondja faggató kérdéseimre, ma írja anyám, hogy el-zámított magát. Még legalább 9—10 hónapig kell várunk, míg a borjú után te jre számíthatunk.

— Hiszen akkor be vagyunk csepva mondom olyan forma mosolylyal, minő a debr-ceni civis asszonyé lehetett, mikor a kocsonyájában a bele fagyott békát meglátta. — Hát ez a hat navi kopialás csak trennirózása ltt volna gyomrunknak, hogy a további kilenc hónapon át könyebben kibírassuk?

— Az még semmi, de ékszereim, ezüstneműm!

— Ekszereid? ... Ezüstneműd? Mit akarsz azzal mondani?

— Hát ... hat ... a zálogházban vannak.

S olyan görcös zokogásban tört ki, hogy szívem, melyet anyósom szirt-k ményességgel vándolt, mint a sült burgonyára kent vaj, cseppfolyóssá vált.

Még az nap egy mérges hangon irt levél kíséretében visszaküldtem anyósomnak az „elfelejtetett” nevnap ajándékot, a „kolibrít”

Igy teleltette ki velem anyósom a borjúját és hálából ez-n, bár önkénytelen szívességemért, még engesztelhetetlen haragosom is lett.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter azonnali válaszolt: kijelentve, hogy a postatisztviselőknél az a sajátságos eset állott fenn, hogy soknak eddig is működési pótléka volt. Mint-hogy összesen tizezer egyénről volt szó, ezek mindegyikénél külön meg kellett állapítani, hogy a pótlék, a melyet eddig élvezett, az új törvény határozmányai alá tartozik, vagy nem. Némelyik olyan volt, a másik nem. — Továbbá minden tisztviselőnek egyenként meg kellett állapítani szolgálati idejét és egyenként az őket megillető pótlékokat. Ez a nagy anyaghalmoz okozta az eddigi késést, de e hét végén mindenkinek a személyi pótléka ki lesz utalványozva.

A választ mindenki, még az interpelláló is tudomásul vette s az ülés három óra után ért véget.

A reformátusok közgyűlése.

(Presbyter-választás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az aradi reformátusok tegnap vasárnap tartották aváros háza földszinti dísztermében. Az aradi református egyház rendes évi közgyűlését.

A közgyűlésen rendkívül számosan jelentek meg a hívők. A közgyűlésen *Fábián* László nyug. főispán, az aradi egyház főgondnoka és *Csécsei* Imre lelkész elnökölték.

A presbyterek közül ott voltak *Dálnoki* Nagy Lajos, *Domonkos* József, *Domonkos* Lajos, *Halmay* Andor, *Joó* Béla, *Meffay* Géza, *Papp* Ferenc mérnök, dr. *Szarka* Sándor, *Varjassy* Lajos, *Varga* Imre, dr. *Vajda* István, *Barcza* István, *Balogh* Dávid, *Sebessi* Ferenc, *Inokai* Tóth Lajos és a közgyűlési tagok nagy számmal.

A közgyűlés megnyitása után *Csécsei* Imre lelkész terjesztette elő jelentését az egyház múlt évi állapotáról s ennek során több öröndetes dologról tudott megemlékezni. Kiemelte az előadó lelkész a hívek nagy buzgalmát és áldozatkészségét. Megjegyezte, hogy a templomtól távolabb lakó külvárosi, nevezetesen a gáji hitsorsosok is részesülnek lelki ápolásban, mert kéthetenként istentiszteletet mond Gájban a lelkész vagy a segédlelkész. Nagy gondot fordítanak a katonák és fegyencek lelki életének ápolására is. A betegeteket állandóan látogatta a lelkész s a konfirmációi oktatást is maga végezte. Ezután örömmel emlékezik meg hívek számának emelkedéséről. Az aradi egyház kebelébe tartozó hívek száma ezidő szerint 6700. Az adakozók szép számmal voltak az elmúlt évben. Felemlíti azokat, akik nagyobb összegeket adományoztak, akik a következők:

Gaal Ferenc, *Gulácsy* Lajos, *Pálmai* Elek, *Kővári* Pálné, *Claparéda* Sándor Genfből, *Purgly* Lászlóné, egy magát meg nem nevező ezüstlakadalmas házaspár, *Aradi* Polgári, *Aradi* Első, *Arad*-csanádi gazdasági takarékpénztár, *Aradi* Ipar és Népbank, *Szilágyi* Mihály és neje, *Fekete* Károly és neje, *Merei* Márton, *Csete* Antalné, *Máté* Jánosné, *Papp* Imre, *Komjáthy* Ilona, *Varga* Imre, az *Aradi* Dalegylet, *Arad* szab. kir. város közönsége. Az adományokért külön jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánított a közgyűlés.

Varga Imre tanár olvasta fel ezután jelentését a gondnoki számadról. Befolyt összesen 6979 kor., 04 fillér, kiadatott 6884 kor. 12 fillér. Az alapok főösszege 27,174 kor. 90 fillér, mely összeg az aradi pénzügyintézetekben ezek közt arányosan felosztva gyümölcsözik. Az 1904. évi előirányzat szerint lesz a jövő évben 7781 kor. szükséglet és 7854 korona 92 fillér fedezet. Az előadó ezután *Vajda* István dr. gondnoknak a gondos kezelésért hálás köszönetet mondott.

A kisebb indítványok lefárgyálása után a

presbyterek egy negyedrészt kisorsolták, de a kisorsolt hét tagot újra megválasztották. A hiányzó helyekre megválasztották *Vincze* Endre arad csanádi vasuti főpénztárnokot, *Szilágyi* Mihály és *Mistéth* Sándor vasuti tisztviselőket, *Szántay* Lajos építész és *Domokos* László törvényszéki bírót.

Fábián László elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére *Halmay* Andor, *Papp* Ferenc és *Szántay* Lajos presbytereket kérte meg, mivel az elnök a gyűlést bezárta. Az egybegyűlték hosszan éltették az új presbytereket.

A céh-zászlók ügye.

(Küldöttség a rendfőnöknél. — Az ipartestület a püspök előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az iparos céh-zászlók körül keletkezett konfliktus, a mely egymással szembe állította az aradi ipartestületet és *Csák* Cirjék minorita rendfőnököt, nem ért véget.

Az ipartestülettel szemben *Kristyóry* János kereskedelmi és iparkamara elnök vasárnap délelőtti tizenegy órára, a Kass-vendéglőbe összehívta az iparosok egy részét. Többen jelentek meg, a kikkel küldöttséggé alakulva, fölkereste *Csák* Cirjéket.

Kristyóry János a következő beszédet intézte a rendfőnökhöz:

Szeretett lekipásztorunk! Mélyen tisztelt rendfőnök ur! Jól tudjuk, hogy az utóbbi napok eseményei mély fájdalommal töltötte el szívedet, a mely polgártársaid szívet is rezgésbe hozta. Ebbeli fájdalomban anyaszentegyházunk iránt talán a szokottnál valamivel szigorubb követelményekkel léptél fel, mint eddig az szokásban volt. Ez egyesek szemében lehet hiba, de a mi szemünkben nem. Ez minden lelkiatya kötelessége. A mint láthatod, más felekezetbeliek is osztoznak abban a mi neked fájdalmat okozott. A megváltó is azt mondta: Uram! Bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek. Ha követed e szavakat, akkor az ipartestület és a mi szeretett lekipásztorunk közt helyre fog állani a béke. És most azzal a kéréssel járulunk előbed, hogy az újonnan felszentelt templomunkban fogad be azokat a régi céhbéli zászlókat, melyek 200 év óta az aradi polgárok békés hitéletéről tanuskodnak. E zászlók erősítsék érzelmeinket a jövőben is. Ezek után légy meggyőződve a mi végtelen tiszteletünk és szeretetünkről, a melylyel mindenkoron viseltetünk.

Csák Cirjék válaszában örömet fejezte ki azon, hogy a megjelentek az ő vallásosságra intő szavait nem értették félre.

— En — ugymond, — mint az Ur Jézusnak egyszerű szolgája, a mikor vallásosságra intetem hiveimet, csak kötelességemet véltem teljesíteni. Ezek után én is oda töreksem a legnagyobb örömmel, a szeretetnek ilyen hangu megnyilatkozása után, hogy a hozzám intézett kérelmeket teljesítem és legnagyobb készséggel adok helyet az új templomban is a régi céhbéli zászlók befogadására.

A küldöttség tagjai ezután sorba bemutatkoztak a rendfőnöknek.

A fogadtatás után *Kristyóry* János a következő szövegű felhívást küldte szét az aradi ipartestületi szakcsoportok vezetőihez.

Kedves Barátom és Iparostársaim!

Mindenesetre örömmel értesültél, hogy jó eredménnyel járt el azon küldöttség, mely vezetésem alatt folyó hó 17-én tisztelgett a minorita rend érdemes főnöke, szeretett lekipásztorunk és plébánosunknál, ki kérésünkre a legnagyobb készséggel ígérte meg, hogy megáldott jelvényeinknek az elődeink által is legnagyobb becsben tartott céhzászlóknak, a templomban, Istennek felszentelt hajlékában helyet ad.

Felkérek tehát, hogy szakmabeli iparos társaidal értekezvén, általuk felhatalmazva

két vagy három kiküldöttel a f. hó 24-én, vasárnap délelőtti 11 órakor a kereskedelmi és iparkamara tanácskozó termében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjél, a hol ezen szent ereklyéink mikép való elhelyezése felett fogunk határozni.

Ugy hiszem, hogy nézeteiddel találkozom, ha már előre jelzem, hogy ezen zászlók elhelyezésének a kelő ünnepélyes formák között kell megtörténni, iparos társaink tömeges részvétele mellett s bizom abban, hogy Arad város iparossága felretelve minden személyes tekintetet, egységesen fog tömörülni elődeink megszentelt lobogói körül mikor azokat Isten házában újból elhelyezzük. Isten áldása legyen velünk!

Arad, 1904. január 18-án.

Szerető hived

Kristyóry János.

Ugyancsak vasárnap az aradi ipartestület előljárósága délután három órakor, *Berán* Antal elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a következő határozatokat mondták ki:

Az ipartestület előljárósága a céhzászlók kérdését maga részéről befejezettnek tekintti. A zászlókat egyelőre az ipartestületben és a Flórián kápolnában fogják elhelyezni; mint az össziparosság mandatáriusa, örömmel veszi tudomásul az elnök és titkár eljárását, kik mindenben az előljáróság megbízása alapján és annak értelmében jártak el, akiknek hálás köszönetét nyilvánítja.

Kimondták, hogy az előljáróság megelégedéssel fogadja *Wittenberger* Antal apátkanonoknak a templomépítés ügyében *Berán* Antal testületi elnökhöz intézett levelét s egyben örömmel veszi tudomásul, hogy az aradi katolikusság sérelmeinek előterjesztése s a templomépítés ügyének előkészítése céljából *Berán* Antal elnök és *Kiss* Ferenc titkár, valamint *Szablóczky* László előljárósági tag a megyés püspökhöz *Temesvárra* utaznak.

Kimondja végül az előljáróság, hogy a templomépítési mozgalmat minden erejéből támogatni fogja s ezen ügyet most már nem az ipartestület, hanem Aradváros összes katolikusának ügyeként tekintti. Hálája és elismerése jeléül az elnök, két alelnök és titkár tiszteletére társas vacsorát rendez az előljáróság.

Az ipartestület ülésén jelen voltak: *Berán* Antal, *Klein* Ignác, *Kiss* Ferenc, *Rothmüller* Ferenc, *Keller* János, *Pfiszter* Márton, *Nyáry* Sándor, *Papp* Imre, *Román* Róbert, *Olasz* Lajos, *Bittenbinder* Konrad, *Csatlós* István, *Schindlberger* Lipót, *Szablóczky* László, *Heiml* Ádám, *Balcsó* Antal, ifj. *Radocsányi* János, id. *Radocsányi* János, *Karczagi* Sándor és *Várhöl* László.

A céhzászlók ügyével van kapcsolatban, hogy, a mint értesülünk, a plébánia templomalapot gyűjtő bizottság csütörtökön, e hó 21-én ülést tart.

TÁVIRATOK.

A béke felé.

Köln, január 18. A *Köln. Ztg.* jelenti Pétervárról tegnapi: Hír szerint a cár holnap Carszkoje-Szelóba rendkívüli kihallgatáson fogadja a japán követet. Ha ez a hír megerősítést is nyer, akkor ebben kétségkívül a konfliktus rövid időn belül való békés megoldása érdekében fontos jelentőségű tény, valamint a háború hírek legjobb megelőzését kell látni.

London, január 18. A *Standard* jelenti Tiencinből 16-áról: Pekingből és Tiencinből orosz csapatok fognak Port-Ar hurba indulni. Pekingben jelentéktelen őrseget hagynak hátra, Tiencint pedig teljesen kiürítik. Hír szerint az orosz kormány azt kívánta, hogy 15,000 főnyi kínai csapatot küldjenek Mandsuországra a kínai alattvalók védelmére.

A Daily Graphic állítólag arról értesül, hogy az orosz-japán tárgyalások mostani szakasza kétségkívül komoly, de nem válságos a szó legszorosabb értelmében. A háboru kitöréséről közvetlenül nem kell tartani.

Tokió, január 18. A japán kormány nem számít arra, hogy egy héten belül felelet érkezne Oroszországból. Azonban teljesen fel van fegyverkezve a háborura, a melyet nyugodtan vár. Az egész ország hazafias egységben van. A nép, bár hajlandó becsületes béke elfogadására, el van tökéltve, hogy inkább küzd, mintsem feladja a hadseregbe és a haditengerészetbe vetett bizalmán alapuló magatartását.

Port-Arthur, január 18. A cár *Alexejev* tábornok újévi üdvözlétére azt felelte, hogy reméli a béke fennartását. Itteni diplomáciai körökben meg vannak győződve, hogy a háboru veszedelmének elhárítására minden megtörténik.

Szentpétervár, január 18. A cár ma rendkívüli kihallgatáson fogadta az orosz japán követet. Pétervárott e kihallgatásból kifolyólag most azt hiszik, hogy a Japánnal szemben felmerült ellentétek békés megoldást fognak nyerni.

A balkáni vérengzések.

Konstantinápoly, január 18. A kirkiállási szandságban lévő Vasziliko mellett török jelentés szerint a komitacsik három mohamedán lakost megölték, miért is, valamint más okokból, számos letartóztatás történt. A letartóztatottak között van a Drinapoly melletti Krokönvából való 58 katolikus bulgár. Ugyancsak török jelentés szerint a szerreszi szandság északi részében komitébandák bukkannak fel.

Uj román gimnázium.

(A karánsebesi püspök akeleje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az aktivitásba lépő románok nemcsak politikai, de nevelésügyi téren is erősen szervezkednek. A nemzetiségi törvény tág keretei elég alkalmat adnak nekik arra, hogy eme tervüket nyugodtan megvalósíthassák és hogy ezt nem késsnek megtenni, arra nézve elég bizonyíték az, hogy mozgalmat indítottak új román gimnázium felállítására.

Eddig öt román gimnázium van Magyarországon; három Erdélyben, egy Biharban és egy a Körös mentén, Brassóban, Balázsfalván, Naszódon, Belényesen és Aradmegye közvetlen közelében, Brádon állnak ezek a középiskolák, amelyek valamennyien nyolc osztályosak, csupán a Brádon levő négyosztályos. Az új gimnáziumot a Bánátban akariák felállítani; még pedig Karánsebesen.

Ennek a tervnek az élén *Popea* Miklós karánsebesi püspök áll, akinek e tervéről *Goldis* László, aradi szentszék titkára az aradi *Tribuna* mai számába terjedelmes cikket ír. Hivatkozik arra, hogy a Bánátban lakó nagyszámú románoknak mindeddig nincs középiskolája, mint Erdélyben, Biharban és a Körösmentén. Krassó-Szörénymegyében — írja — huszonegyezer magyarjku lakossal szemben háromszázezer román nyelvű lélek van és okadatulja a román középiskola felállításának a tervét. Megjegyzendő, hogy Karánsebesen már van gimnázium, de az állami intézet lévén, a románérzelműek igényeit úgy látszik nem elégíti ki.

A karánsebesi román gimnázium felállításával már évek előtt, 1881-ben is foglalkoztak; akkor azonban, az egész mozgalom elaludt.

A Karánsebes városban és vidékén lakó románság nagy összegekkel járult adakozások útján a gimnáziumi alaphoz. Most, hogy a nemzetiségi mozgalmak terén új élet mutatkozik, újból eszökbe jutott a románoknak e terv megvalósítása és a már meglevő alap gyarapítására, nagyméretű agitációt szándékoznak kifejteni. Ennek az agitációnak keresztülvitelét a karánsebesi püspöktől várták és remélik, hogy *Popea* püspök meg fog tenni mindent, hogy a románság elérje: a hatodik román gimnáziumot.

A politika eseményei.

(Az obstrukció hátterével.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 18.

(Zárt ülés lesz?) Az obstrukciók a holnapi ülésre heccet rendeznek. Lapjuk, a *M—g*, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a következőben jelenti ezt be:

A képviselőház holnapi ülésének elején a küzdő ellenzék szóvá fogja tenni *Feilitzsch* Artur báró alelnöknek a mai ülésen elkövetett hatalmaskodásait, hogy rácsöngetett a szónokokra, zavarta őket beszédükben, végül a házszabály ellenére nem fogadta el *Kaas* báró határozati javaslatát. Felkéretnek tehát a küzdő ellenzék összes tagjai, hogy a holnapi ülés elején már teljes számmal jelenjenek meg.

A Szederkényi-párt holnapra zárt ülést akarna, hogy azon tárgyalják a *Kaas* Ivor határozati javaslatával esett sérelmet, de nincs még husz aláírásuk. Az ülés elején mindenesetre jegyzőkönyvi vitát rendeznek. Hogy lesz-e zárt ülés, attól függ, tudnak-e husz aláírást gyűjteni.

(A katonai reformok előkészületei.) A képviselőház mai ülésén általános feltűnést keltett *Ehlmayer* vezérőrnagynak, a hadügyminiszterium oktatásügyi osztályvezetőjének megjelenése. *Ehlmayer* *Tisza* István gróf miniszterelnökkel és *Nyiri* Sándor honvédelmi miniszterrel hosszabb ideig értekezett, kétségen kívül a tervezett katonai nevelési reformok tárgyában. A kormányhoz közelálló nagy megelégedéssel nyilatkoznak a katonai reformok munkálatainak haladásáról, és *Ehlmayer* látogatása kapcsán egy nyilatkoznak, hogy *Pitreich* közös hadügyminiszternek a magyar delegációban várható nyilatkozatai országszerte általános megnyugvást fognak kelteni.

A képviselőház mai ülésén már *Andrássy* Gyula gróf, valamint *Darányi* Ignác volt földművelésügyi miniszter is megjelent. *Darányi* ma érkezett haza hosszú külföldi utjáról és rögtön a képviselőházba hajtattott.

(A volt miniszterek.) Lassan-lassan elfelejtik őket; a régi emlegetettségből alig jut most egy morzsa. Most *Wlassics* és *Láng*ról, a két miniszterviselt professzorról veszünk hirt. A képviselőház közoktatásügyi bizottsága mai ülésén egyhangulag *Láng* Lajos volt kereskedelemügyi minisztert választotta elnökül. *Wlassics* Gyulát pedig hír szerint sikerült rábírní, hogy a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségének elnöki tisztét elfogadja.

(A főrendiház alelnöke — Ausztriáról.) A vas megyei szabadelvűpárt tegnap tisz-

telgett *Ernuszt* Kelemennél, a főrendiház alelnökénél, hogy őt rábíriák: vonná vissza lemondását a szabadelvűpárt elnökségéről. *Ernuszt* válaszában a többek között az alábbi, nagy feltűnést keltő szavakat mondta:

— Fontos, nagy feladatok várnak a szabadelvű pártra. Saját belügyeink s a Lajtán túl mindinkább növekedő ellenséges indulat, hogy ne mondjam rosszakarat, mely egyre felszínre vetődik, nehéz hivatást, roppant erőfeszítést ró a szabadelvűpártra s mindenekelőtt azt, hogy rendkívüli önmegtartóztatás és mérséklet árán, a hazát illető nagy célok érdekében a saját felbuzduló indulatait is fékezze és legyőzze. (Előnk helyeslés.) Mindig az lebegjen a szemünk előtt, hogy annak elérése törekedjünk, ami elérhető, a többit hagyjuk jobb időkre, a mikor elérhetővé válik az, ami ma elérhetetlen. (Zajos helyeslés.) *Deák* Ferenc, aki egész életemen át politikai eszményképem volt, nem volt ám oly teljesen megelégedve a maga kiegyezési művével, de hazafias mérséklete azt sugta neki, hogy önmegtartóztatás árán is biztosítani kell az országnak az önálló haladás és fejlődés feltételeit. Ő abban a reményben kötötte meg a kiegyezést, hogy jobb időkben, bölcs utódoknak, jobb nemzedéknek majd sikerül kiépíteni az ő művét.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 23. Az aradi ifjuság egyrészenek hangversenyyel egybekötött táncestélye (Központi Szálló.) — Tiszti kaszinó-estély a várban. — A pécskai izraelita jóteknony nőegylet műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Meller-szálló.)

Január 24. A battonyai dalárda és a battonyai tűzoltó-egyesület táncmulatsága (Kaszinó.)

Január 30. Az aradi waggongyári önkéntes tűzoltókar táncestélye (Központi Szálló.) — A magyar szent korona országos vöröskereszt-egylete sóborsini főlkjének táncestélye (Arany Szarvas.) — Az aradi csizmakészítő iparosok táncvigalma (Ipartestület.)

Február 1. Tanítók bálja (Polgári flúiskola.) — A radnai kaszinó táncmulatsága.

Február 6. Az aradi 33-ik gyalogezred tisztikarának táncmulatsága (Központi Szálló.) — Az aradi cipészek szakcsoportjának táncvigalma (Ipartestület.)

Február 7. Az aradi borbély és fodrász ifjuság táncvigalma (Központi Szálló.)

Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt.)

Február 16. Grinzigler-estély a tiszti kaszinóban.

Jelmez-est Makón.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, január 18.

A makói izraelita jóteknony nőegylet szombaton este fényesen sikerült jelmezes estélyt rendezett a kereskedők egylete helyiségeiben. Az estély iránt hetek óta nagy érdeklődés nyilvánult meg s ott is volt a mulatságon az egész város szíve-java. Anyagi tekintetben is fényes a siker, körülbelül 1200 korona tiszta jövedelem maradt az egylet pénztárának.

Este kilenc órakor már zsufolásig telve voltak a kereskedők egyletének helyiségei s a romek báli öltözékek fényét kellemesen tarkították a jelmezek: *Abelesz* Róza (szőlő), *Borotvás* Boriska (pipacs), *Benedikt* Bella (hannoveri leány), *Endrei* Paula (vadrózsa), *Földessy* Erzsike (cigányleány), *Kohn* Margit (margaréta), *Kun* Böske (pierett), *König* Elza (elszászi leány), *Kaufman* Irma (portugál leány), *Réthy* Kornél (román leány), *Salczer* Iona (pierett), *Taussig* Mariska (rokkoko).

A szépen díszített termekben pavillonok voltak felállítva, amelyekben buffet, pezsgő, tea, dohány volt elhelyezve s úgy az egyes sátrak vezetői, mint az elárúsítók hatalmas munkát végeztek, hogy a kiszabott olcsó árak mellett olyan fényes eredményt értek el.

Azt talán mondani sem kell, hogy nem

hiányzott a mulatság legszebb díze, a hamisítatlan jókedv sem, s a tánc kitarató jókedv malett tartott egészen reggelig.

A mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Dr. Borotvás Dezsőné, ifj. Mészáros Sándorné, Farkas Lászlóné, Freund Bernátné, özv. Hanni Elekné, özv. Abelesz Hermanné, Abelesz Bernátné, Kaufmann Adolfné, Pataki Albiné, dr. Iritz Mórné, Iritz Sándorné, Iritz Izsoné, Iritz Hermanné, Fritz Fábriáné, özv. Kun Józsefné, Endrei Mártonné, özv. Riesz Lázárné, Réthy Károlyné, Draskóczy Edéné, Salczér Jakabné, Lukács Mórné, Kohn Jakabné (Apátfalva), Tauszig Hermanné, Ehrenfeld Mórné, dr. Hoffer Lipótné, dr. Hoffer Ignácné, özv. Böhm Albertné, Bieier Samuné, Pollák Józsefné, Krausz Hermanné, dr. Dózsa Sámuelné, dr. Dózsa Lajosné, dr. Dózsa Simonné, Pártos Izsoné, özv. Singer Jakabné, Vajda Jenőné, Madzsar Gusztávné, Mihelics Károlyné, Hegyi Józsefné, Löwenstein Jakabné, Braun Ignácné, Gebe Minálné, Marschall Pálné, Teltsch Adolfné, Lichtenstein Józsefné (Bpest), Grósz Józsefné, (Tótkomlós), Papp Sándorné, özv. Iritz Hermanné, Stengl Józsefné (Abony), Mandl Zsigmondné, stb.

Leányok: Farkas Mariska, Freund Gizella, Freund Etelka, Hanni Mariska, Bauer Mariska és Juliska, Abelesz Róz, Kaufman Irma, Pataki Margit, Földessy Erzsike, Iritz Józsa, Kun Böske, Enderei Paula, Glück Hermin, Paul Teréz, Borotvás Boriska, Réthy Kornélka, Salczér Ilonka, Lukács Ilonka, Kohn Margit (Apátfalva), Tauszig Mariska, Benedikt Bella (Szörög), Iritz Regina, Grósz Emília (Tótkomlós), Deutsch Eivira, Fischer Lujza, stb.

Szász Károly utóda.

(Református püspökválasztás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

A dunamelléki ev. ref. egyházkerület múlt évi október hóban tartott közgyűlésén elfogadta Szász Károly püspök lemondását s nyomban elrendelte az új püspök választását. Ez a választás egynaközösségenként titkos szavazás útján történik.

A 316 egyházközösségből nemrégiben beérkeztek az összes szavazatok és felbontásukra és megvizsgálásukra a közgyűlés Darányi Ignác elnöklésével bizottságot küldött ki.

A beérkezett 316 szavazat közül a bizottság 7 szavazatot megsemmisített. Az érvényesnek elismert 309 szavazatból 182 szavazatot Baksay Sándor kunszentmiklósi ev. ref. lelkész, a magyar Tudományos Akadémia tagja, solti esperes; 119 szavazatot Petry Elek budapesti ref. teológiai tanár, püspöki helyettes kapott. Ezenkívül 8 szavazat több jelölt között megoszlott.

Igy tehát Baksay Sándor lett a dunamelléki ev. ref. egyház alkotmányosan megválasztott püspöke. A választás mindenfelé élénk örömet keltett.

Az érdemekben megőszült Szász Károly költő püspök méltó utódát nyert Baksay Sándorban, a kiváló íróban. Az új református püspök, Baksay Sándor Baranyamegyében született Nagy Peterden 1832. július 28-án. A somogyi Csurgón járt gimnáziumba. A városka szinmagyar lakosságáról gyermekkori benyomással alapján kedves, vonzó elbeszéléseket írt később. Csurgóról elkerülvén, Kecskeméten végezte a teológiai tanfolyamot. Ugyanott a bölcsészeti segédtanára volt körülbelül egy évig, majd a halasi gimnáziumhoz ment tanárnak. 1862-ben a pest-csanádi, 1866-ban a kunszentmiklósi egyház választotta meg lelkészének. Ezt az egyházat szolgálja immár negyven esztendeje. 1878-ban a solti ref. egyházmegye esperesévé választotta. Ebből az állásból léptették elő most püspökké.

Baksay Sándor a magyar elbeszélő irodalom egyik mestere, a kinek munkái a zamatos

magyar stílus remekei. A Kisfaludy-Társaság 1872-ben, az Akadémia 1884-ben tagjai sorába választotta. Még halasi tanár korában lefordította Lucanus „Tharsaliáját“ és ezzel akadémiai díjat nyert. „Dáma“ címen történeti rajzot írt. — Nagyobb elbeszélés-kötetei a „Gyalog ösvény“ és a „Szenderindák.“ Lefordította Homér „Iliás“-át rimes magyar alexandrusokból és ezzel az érdekes kísérlettel utóbbi munkát végzett. Halotti beszédet tíz füzetben adta ki.

Nem lehetetlen, hogy e választással a püspökség székhelye megváltozik. A dunamelléki kerületben eddig az volt a szokás, hogy a budapesti ref. egyház az új püspököt sietett első lelkészül megválasztani. Most azonban, a budapesti egyház új tervezete eltörölte a lelkészek között eddig fennállott rangkülönbséget, s az első lelkésznek eddig adott magasabb fizetés is leszállította. E szerint az új püspöknek sem adhat több fizetést, mint a többi lelkésznek, mely a tervezett szerint 4000 korona, kinek így a püspöki 4000 korona fizetéssel lenne összesen 8000 korona évi javadalma, ami bizony szerény püspöki jövedelem. Kérdés már most, hogy Baksay Sándor hajlandó-e ilyen szerény díjazás mellett ott hagyni a kunszentmiklósi sokkal jövedelmezőbb parokiát?

Ez minden esetre Baksaytól fog függni, mert mint értesülünk, a budapesti ref. egyház annak dacára, hogy a püspökválasztásnál Petrire szavazott, fel fogja ajánlani az új püspöknek egyik papi állomását. De ha ezt Baksay el nem fogadná, a püspöki székhely Kunszentmiklós lesz és a püspöki hivatal Budapestről oda fog költözni.

Az aradi színház gyásza.

(Füredi József meghalt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Egy jókedvű kacajt fakasztó emberrel van kevesebb Füredi József, az aradi Nemzeti Színház egyik komikusa, s tehetséges színésze ma délben a fővárosban, Heczel tanár szauztoriumában meghalt. Régi krónikus baja vett erőt rajta az utóbbi időkben. Körülbelül egy hét előtt oly súlyos lett állapota, hogy aradmegyei közkórházba vitték, ahol több napig feküdt, innét szombaton reggel szállították fel Budapestre, ahol tegnap megoperálták, de eredménytelenül, mert kínos és gyötrő szenvedés után ma meghalt. Nyelvrákja volt, s orvosai végső kísérletül gégemetszést alkalmaztak, mely azonban már nem segíthetett.

A gyászbeszéről a művész felesége küldötte az első hírt Aradra, aki táviratban tudatta a szomorú esetet Zilahy Gyula szinigazgatóval.

Füredi József ritka egyéniség volt mindenki szerette őt. Rövid másfél esztendeje, hogy Aradon szerepelt, de ez idő alatt szinte páratlan népszerűsége tett szert. Az ő népszerűsége szinte azon uton volt, hogy a megboldogult Nyilassy Mátyásót elérje.

Mint komikus és buffó jött az aradi színházhoz és nem egyszer határozott, értékes sikerei voltak. Rendkívül hálás, ugyszólván saját külön publikumot nevelt ő magának, jóízű Zsupán a Cigánybáróban, az Ingyenélők dalárdistája, a Bob hereg hopmestere, a Tavaszban mint korcsmáros, a Pesti nőkben mint karmester tűnt ki. Ő volt a legigazibb drótostót, s mint Wewresshegyi Dávid az Egy görbe nap című bohózatban klasszikus karrikaturát mutatott be Kitűnő szerepe volt a Napfogótkorásban, a Csodagyerek titkos rendőrével sok derűt vitt a színpadra.

Halála előtt tizenkét nappal játszott utoljára, a Türeltökben a helyettes parancsnokot adta. Már ekkor súlyos beteg volt, igazán hősi önfeláldozással játszott.

Jóformán fiatal ember, 44 éves volt és 25 éve színész. Ugyszólván minden nagyobb vidéki színtársulatnál működött és magánál Krencsányinál tíz esztendőt töltött el.

Családja a haláleset következtében a legnagyobb bizonytalanság elé néz. Nyolc gyermeke van és csaknem valamennyi kiskorú. Egyik leánya Wolf Ede cirkuszársulatánál volt balletáncosnő Belgiumban s mintegy félévvel ezelőtt megtévelyodott. A szerencsétlen leány azóta egy müncheni elmeorvosintézetben van elhelyezve.

Füredi József holttestét holnap helyezik örök nyugalomra Budapesten. Rövid időn belül ő a második halottja az aradi Nemzeti színháznak, röviddel előtte halt meg a Karácsonyi Mariska, a kinek elmulása még korábbi volt, mint az övé.

A színház tagjai a következő gyászjelentést adták ki:

Az Aradi Nemzeti Színház tagjai mély fájdalommal tudatják, hogy a legjobb pályatárs Füredi József ma délután rövid szenvedés után Budapesten meghalt. A gyász siri álma csöndös! Arad, 1904. január 18. Az Aradi Nemzeti Színház tagjai.

EGYESÜLETI ÉLET.

(=) A vörös és fehér kereszt egyesület ülése.

Az aradi vörös és fehér kereszt egyesületek e hó 21-én. csütörtökön délután öt órakor a megyeház kistermében választmányi ülést tartanak, a melynek tárgya az Országos vásár számadásának bemutatása lesz.

(*) Az aradi „Székely Otthon“, mely az utóbbi évek során erélye, kitartása és ügybuzgalma folytán az aradi egyesületek első sorába került, tegnap vasárnap délután tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen megtartották a tisztújítást és büszkeséggel emlékeztek meg az egyesület haladásáról és gyarapodásáról:

A közgyűlés: Koncz Gyula elnök nyitotta meg, rövid visszapillantást vette az elmúlt évben kifejtett működésre. Után Nadas Gyula titkár számolt be részletesen. A titkári jelentés szerint a Székely Otthon az elmúlt évben több sikerült hazafias ünnepélyt rendezett. Ezek közt a márciusi 15-iki és október 6-iki ünnepélyek igen látogatottak voltak. Az Otthon rendes és pártoló tagjainak szárazozására több sikerült társasestélyt tartott. Az Otthon választmányja ez évben is 50 koronával gyarapította az aradi Kossuth-szobor alapját. A tagok száma az elmúlt évben 18 rendes és 33 pártoló taggal szaporodott. Jelenleg 100 tagja van. Ezután a hazafias ünnepélyben közreműködött férfiak és urnóknak mondott választmány nevében hálás köszönetet. A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a felolvasott titkári jelentést. Nagy Sándor dr. a számvizsgáló bizottság jelentését terjesztette elő, Szilvássy László dr. pedig azt indítványozta, hogy a közgyűlés a tisztikarnak fejezze ki köszönetét. A jelentést is, az indítványt is elfogadták. Végül megejtették a tisztújítást. Ravasz Imre korelnöksége alatt egyhangulag megválasztották elnöké nagysolymosi Koncz Gyulát első alelnökké: Dr. Szilvássy Lászlót, második elnöké: Szép Jánost. Titkár és jegyző lett Bedő Árpád dr. Aljegyző: Kelemen József. Pénztárnok: Jakabffy István. Ellenőr: Végh István. Ügyész Barabás Béla dr. A választmány rendes tagjai: Nadas Gyula, Benkő Gyula, Kovács Ferenc, Nagy Kálmán. Cs. Endes Dániel, Paál Miklós tanár, Szilágyi György, Csók Károly. A pártoló tagokból beválasztották: Nagy Sándort, Panker Viktort, Zeley Kálmánt, és Nádler Lajost. Végül Sarkitt Domokos főkapitánynak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak, amiért Aradon védelmébe fogta a székely ipart a cseh iparral szemben.

A közgyűlésen jelen voltak: Bedő Árpád dr., Benkő Gyula, Adorján Árpád, Csáky Károly Drágos

Aristid, Dávid Antal, Géros Ödön, Jakabffy István, Kovács Ferenc, Kelemen József, Lázár Péter Koncz Gyula, Nádas Gyula, Ravasz Imre, dr. Szilvássy László, Stecz János, Szilágyi György, Végh István, Vajda Lajos rendes tagok, Fenyvessy Hugó, Institoris János, Institoris Zsigmond, Kalmár Arpad, Moldovány Ödön, Moldován Béla, ifj. Moskovitz Izidor, Manár Lajos, Nádler Lajos, Nádray Aurél, Nagy Sándor, Phöm János, Sziágyi I. Zoltán, Limbeck Károly, Szeghó Ernő, Vajda Benő, Zeley Kálmán pártoló tagok.

(=) A II-ik kerületi Jótékony Fillér asztaltársaság volt buzgó választmányi tagjának Radován Demeternek ma történt elhunytával, a végtisztesség megadása céljából felkértek a t. tagok, miszerint f. hó 20-án szerdán délután egy órakor egyleti helyiségükben minél szamosabban megjelenni szíveskedjenek, a honnan is a társaság zászló alatt testületileg kifog vonulni. *Az elnökség.*

Egy aradi koldus vagyona.

(Százalok a zsebkendőben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 18.

Ismert fajtája a Harpagonoknak az az ember, a ki koldussorban tölti az életét, mindenkivel elhitetve, hogy nincs meg a betevő fatája sem, és halála után valóságos vagyont találnak nála, nagy öröme azoknak az örökösöknek, akik életében nem is akarták ismerni szeretett rokonukat. Az újságok szinte statisztikai pontossággal adnak hírt egy-egy ilyen esetről, különféle erkölcsi meditációk kíséretében. *Aradon* ma halt meg egy ilyen ember.

Ismert alakja volt az aradi utcáknak az öreg *Richtzeit* Jakab, aki a nyakába akasztott ládával bekóborolta a várost, gyufát és cipőfényasztat ajánlva a járókelőknek. Télen nyáron nehéz csizmában, foltos nadrágban és levedlett, szétszakadozott kabátban járt, azt a hitet keltve a járókelőkben, hogy a házalks csak alkalmas koldulási forma az öreg részére. És ez igaz is volt. *Richtzeit* a szegényebb zsidó családokhoz járt ételdélni, tudniillik az ebédnél megmaradt hulladékokat elkunyorálta és azt ette. Ha nem kapott, koplalt. Utóbbi időben felhagyott a házalkással és a *Szent Pál-utca* 1. számú ház istállójában húzta meg éjjelenként magát; ott kapott hébe-hóba valami kis kenyeret és pálinkát. *Richtzeit* nőtlen ember volt, hozzátartozói, ha voltak is, nem ismerték meg.

Tegnap is bevonult az istállóba aludni. Nem is ébredt fel többet, ma reggel fél nyolc órakor halva találták a szalmából készült fekvőhelyen. A halálesetéről értesített rendőrség részéről *Rimanóczy* Zsigmond rendőrtiszt jelent meg a hely. inén *Tisch* Mór dr. tiszteletbeli főorvos kíséretében. Miután *Tisch* Mór dr. konstataulta, hogy a halál szívszélhűdés következtében állott be, *Rimanóczy* átkutatta a halott ruháit, a melynek egyik zsebéből egy piszkos zsebkendő került elő. A zsebkendő egyik sarkába valami erősen be volt kötözve; kibontották, és négy darab száz forintost, és hetvenkilenc darab tízforintost találtak benne. A pénz ugyan régi forintértékű pénz, amelyet azonban az osztrák magyar bank aradi fiókja beváltott.

Ez a váratlan lelet annál jobban meglepte a hatóságot kiküldötteket, mert az elhaltnál egyszerezést is találtak, amely szerint *Richtzeit* nyolc *hunyad-kristyóri* bányarészevény birtokosa is volt. A halálesetről azonnal értesítették az árvászeket, ahonnan *Marossy* Miklós árvászeki jegyző ment ki a leltár felvételére céljából. A leltár még nem készült el, mikor az aradi izraelita hitközség tudatta a rendőrséggel, hogy *Richtzeit*nek a takarékpénztárban is van vagyona; az elhunyt irataimatávizsgálásakor tényleg találtak egy takarékpénztári könyvet, amely szerint a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál még 1891-ben 3285 korona 71 fillért helyezett el *Richtzeit*. Ez az összeg azóta kamatos kamattal körülbelül megkétszereződött. Azt hiszik, hogy *Richtzeit* máshol is rejtett el pénzt; ezirányban folyik a kutatás. Elég az hozzá, hogy a nyomorgó ember hagyatéka körülbelül 10—12000 koronára tehető.

A holttestet az orvosi vizsgálat után az izraelita temető halottasházába vitték. A hagyaték egyelőre bírólétben van; ha örökösök nem jelentkeznek, a pénz a kincstárra háramlik.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Kis szórakozott, bohózat. (Páros bérlet.)
Szerda: *Nebántsvirág*, operette. (Páratlanbérlet.)
Csütörtök: *A boszorkányvár*, operette. (Páros bérlet.)

Péntek: *Kamélias hölgy*, színmű. K. Hegyessy Mari vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Lovodi árva*, dráma K. Hegyessy Mari vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

A kis szórakozott.

— Bemutató előadás. —

Szokatlan indulatokkal hallgattuk végig a *Kis szórakozott* című bohózat mai előadását, nem ismeretlen, de idegen érzésekkel. Tudniillik ez a darab abból az időből való, amikor a bohózatoknak ténylegesen ilyen nevezetű műfajok alapvonásai szerint írták meg, amikor a bohózatokat még az volt a céljuk, hogy lehetőleg helyzetekkel, pajkos bohóságokkal mulattassanak, amikor valóságosan a darab struktúrájából kerültek elő a bohózat kellékei, eszközei s nem a hálószoja jelenetek s ezeknek különféle variációi izgatták nevetésre az embereket. Nem a naiv vigjátékok sorából való a „*Kis szórakozott*” sem, de még mindig elég tisztességes ahhoz, hogy ilyen megkülönböztetést tegyünk közötté és az Aranyhíd- még Cso-dagyermek-féle nyilvános mulatóhelyek között.

Ennyit lehetett a színpadon történetekből kiolvasni. A nézőtérén, fentebb is érintettem már, furcsa hangulatot teremtett a darab: nem ismeretlen, de idegent. Olyasfélét, mint az új, de sokszor hallott nóták, mintha az „*Is, is, is*” t, vagy a London számos utcáiról szóló dalt hallottuk volna az ipari és kereskedelmi tanoncok olcsó kiadásában. Hát néha ez is elfér az ember fülébe, meg a „*Kis szórakozott*” is; meg nem árt, sőt szívélyesen megsüvegeljük, mint régi ismerőst s egyuttal zavartalanul megyünk el mellette, mert dalama nem cseng a fülünkben tovább, mint amíg hallottuk. Szóval utólagosan sem ártalmas. Így a *Kis szórakozott* is.

Az előadás legkiemelkedőbb tulajdonsága a fesztelenség volt. A színpadon jobban mulattak a szereplők, mint a nézőtérén a közönség. Ok bizonyára tudják, hogy mi fölött. Mi csak annyit tudunk, hogy az előadás nem perdült eléggé, mert szemmel láthatóan készülélenül hozták színi a darabot. Némelyik szereplő botrányosan nem tudta a szerepét, némelyik meg botrányosan tudta. Elvégre ez is krónikus helyzet, csak az a baj, hogy ez a kéllek nincs a darab instrukciói között. Ha *Aranyossy* Janka és *Bákés* kevésbé tudják a szerepeiket, bizonyára nem lett volna olyan föltűnő különbség a szereplők készütsége között. Ha eltekintünk az előadás e jellemvonásától, még lehet dicsőnünk a szereptudáson kívül is *Aranyossy* Jankát, aki a címszerepet játszotta, még pedig elejétől végig kedvesen, nagyon sok rutinnal és bájos természetességgel, *Gazdy* Arankát, aki hirtelen átvett szerepében is jól megállta a helyét, továbbá *Békést* és *Zilahyt*, mint a darab főszereplőit, *Bónis* ma este tulajában is jó volt.

A felvonások közötti zénéről volna még egy-két tiszteletteljes szavunk. Nem tudhatni

ki intézi a zeneszámok sorsát, de hogy az az ur mostohán bánik azokkal, az bizonyos. Ezek a zeneszámok épen nem alkalmasak arra, hogy kellemessé tegyék a színházban tartózkodást a felvonások között. Olyan idült dannákat hall ilyenkor az ember, hogy a legöregebb színházlátogatónak is a születési ideje jut eszébe róluk. Még megjárna, ha csak a koruk volna tiszteletreméltó, de olyan kevesen vannak szegények, hogy minden másodnap fölverik őket rég megérdemelt nyugalmaikból. Ez kiméletlenség. Nemcsak azokkal a jeremiákkal, hanem a közönséggel szemben is. (a.)

* *Nebántsvirág*. A szerdára hirdetett *Fifin* helyett a *Nebántsvirág*ot tüzték ki ezen az estén előadásra. Az operettben *Ligeti* Vilmos, a társulat új komikus játszója *Loriot* örmestert. Kívülről *Fóti* Frida és *Bónis* játszának nagyobb szerepet.

* *A szeszélyes baritonista*. *Budapesti* tudósítók telegráfja, hogy *Takács* Mihály, a magyar királyi operaház baritonistája valószínűleg megvált az operától. Ennek az érdekes hírek az az előzménye, hogy *Takács* a *Tosca* minapi előadásáról minden előzetes jelentés nélkül elmaradt, úgy, hogy a rendező kénytelen volt az utolsó percben a *Denevér*-t előadatni. Sulgobitja ez azt, hogy *Takács* nemcsak, hogy beteg nem volt, de a lakására ment színházi orvos otthon sem találta. A kiváló baritonista előző éjszaka tudniillik valami csekély lümpolás következtében csak reggel került haza és a kérdéses este a kiállott fáradalmak után üdülni akarván, ismét elment hazulról. *Alszege* Kálmán az operaház főrendezője távirati jelentést tett az esetről a külföldön levő *Mader* Raulnak és amíg *Mader* ez ügyben nem intézkedik, *Takács* nem *énekelhet az Operában*.

* *Színészek sztrájkja*. *Madridból* táviratozzák, hogy a rendőrség karhatalommal bezárta a *Zarzucla*-színházat. A rendőri beavatkozás azért történt, mert a színházban politikai színészeti kuplékat énekeltek. A rendőrség egy ideig türe ezeket a kuplékat, de a mikor a színház komikus frenetikus sikert ért el egy kupléjával, amely a valenciai érsek kinevezett *Don Nozaléda* dominikánus barátot figurázta ki, a rendőrség be se várta az előadás végét, hanem behatolt a színházba, a nézőtér kiürítette és a darabban szereplő színészeket letartóztatta. A madridi színészek omiatt általános sztrájkra készülnek. A színészek egyesülete gyűlést tartott s elhatározta, hogy ha letartóztatott tagjait nem bocsátják szabadon, akkor *Madrid* valamennyi színházának színészei kimondják az általános sztrájkot és valamennyi színház kénytelen lesz az előadást beszüntetni.

Béke az izr. hitközségben.

(A kilépők visszatérése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 18.

Az aradi zsidó hitközség belső életében támadt izgalomnak, a melyet az adófelvétel miatt történt kilépések okoztak, vége van. Az ügyet békésen elintézték és a kilépők kijelentették, hogy szándékuktól elállanak.

Ma délelőtt *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi megjelent *Winter* Adolf ügyvéd lakásán, a hová egyben odakérette a többi kilépni szándékozókat, hogy bizalmas körben beszélgethessen velük elhatározásuk felől. A főrabbi több mint egy óra hosszat tárgyalt *Winter* lakásán, s a tárgyalások végén a kilépők elhatározták és kijelentették, hogy tovább is tagjai maradnak a hitközségnek. Az ügynek ez a helyes elintézése igen jó hatást tett a hitközségben.

A kilépők ügyével a hitközség képviselőtestülete vasárnap délelőtt tartott ülésén is foglalkozott. Napirend előtt *Radd* Károly dr. hozta szóba ezt, azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy ha az elégtelenek megvizsgálták volna, mik azok a tétellek, melyeknek

fedezetéről gondoskodni kellett s a melyek előre nem látott, sőt meglapattatásukon bekövetkezett szükségleteket képezték, melyek ez év költségvetését nyomják és többé fel nem merülnek, akkor elállottak volna szándékuktól; de reméli, hogy ők is vissza fogják térni a hitközséghez.

Azután az iskolájuk előterjesztésére elhatározták, hogy a hitközség elemi fiú iskolájának épületét sűrűsően fölépítteti, meg pedig a *Szent Péter-téren*, a leányiskola épülete mellett levő telken. Utasították az iskolaszéket, hogy a terveket mielőbb készítsesse el és az árlejtést kiírja, hogy ily módon az iskola a jövő tanév elején megnyitható legyen. Az izz. *árvaház* épületének kibővítésé: is elhatározták s az építkezés ügyeinek intézésével az árvaház gondnokságát bízták meg.

HIREK.

Harc a gyermekért.

— A Tagányi Szulkovszky pör. —

Arad, január 18.

Abban a pörben, a melyet *Tagányi Sándor dr.* és a tőle válófélben levő felesége, született *Szulkovszky Ida* hercegnő folytatnak egymással a gyermekükért, az aradi árvaházknél még folyik a tanu. kihallgatása.

Jó Béla árvaszéki ülnök ma *Tagányi István* né, a gyermek nagyanyját hallgatta ki. *Tagányiné* kihallgatása ma több mint két óráig tartott. *Tagányiné* oda nyilatkozott, hogy a gyermek az apjánál hagyandó, mert az anyja nevelése fizikai és erkölcsi tekintetben káros lehet a gyermekre.

Az aradi árvaház legközelebb a gyermek anyját, a hercegnőt hallgatja ki, azután *Tagányi Istvánt*, és többeket a szűkebb szolgálószemélyzet közül. Ezekre azonban csak februárban kerül a sor.

A mai tárgyalás során *Steinhart Mór dr.*, *Tagányi Sándor* jogi képviselője, azt a kérelmet terjesztette elő, hogy az összes kihallgatottak az árvaházknél tett vallomásaikra bíróság előtt esküt tegyenek, (miután közigazgatási hatóság senkit se eskethet meg.) A kérelem fölött ma még nem döntöttek.

— *Sándor János a királynál.* Bécsből táviratozzák: Ő felsége a király ma délelőtt kihallgatásot fogadta *Sándor János* belügyminis. teri államtitkár, aki kinevezését jött megköszönni ő felségének.

— *Wahrmann René menyasszony.* Amint *budapesti* tudósítónk táviratozza, a főváros előkelő körökben általános feltűnést keltett a szenzációs eljegyzési hír, amelyet immár érett tényként portálnak a fővárosban. Arról van ugyanis szó, hogy öz. *Bertrán Eudréne* született *Wahrmann René* eljegyezte magát a sportkörökben előnyösen ismert *Fáy Béla* földbirtokossal. A vőlegény javakorbéli férfi; ötvenhárom éves.

— *Gyűjtés a Füredi-családnak.* *Füredi József* színész váratlan elhunyt a legnagyobb nélkülözésbe döntötte hátrahagyott családját. Azok, akik megindultak a szegény árvák anyarúságán, adományokat szeltek a családhoz juttatni, amely eddig már 200 koronának jutott ily uton birtokába. Ebből az összegből 90 kor. öz. *Abaffy Emiláné* urnó gyűjtése, míg a másik részét az adománynak, 110 koronát, dr. *Deutsch Izó* gyűjtötte össze. Ezeket az adományokat *Zilahy Gyula* igazgató táviratilag küldötte fel Budapestre az özvegynek. Az aradi színház tagjai is gyűjtenek s koszorút sem küldenek karitásuk koporsójára, hanem ennek megváltását is a begyűjt összeghez csatolják.

Koszorút csak *Zilahy* igazgató küld. A közönség körében most ivatek köröznek adományok gyűjtése céljából, úgy az ivatek, mint az adományokat a színház titkári hivatalába juttassa a közönség.

— *A Kölcsey zsur.* Az aradi *Kölcsey egyesület* irodalmi szakosztályának a havi zsurját, a mint megirtuk, hoinap, *kedden délután*, a városi dísztermében tartják meg, a már ismert, érdekes műsorral. Az estély *pontban öt órakor* kezdődik.

— *Az aradi kamara új választókerületei.* Az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége, ügyrendet dolgozott ki, a melyeket a legközelebbi napokban tartandó kamarai gyűlésen vesz tárgyalás alá. Az új ügyrendet módosítja a kamarai kültagokat választó kerületek is. Eddig Aradmegyében csak Pankotán és Pácskán választottak kamarai tagokat. Időközben a megye keleti részében is ipar és kereskedelem fejlődött ki, ehhez képest méltányos, hogy ezen résznek is legyen a kamarában képviselője. Azért a tervezet szerint *Borosjenőn* is fogának két rendes és két pótagot választani a kamarába. Ugyanígy a helyzet *Békésmegyében*, hol eddig csak *Gyula* és *Csada* választott. A tervezet képviselőket ad a harminc év alatt erős ipari és kereskedelmi központú alakult *Orosházának* is. Csanádban *Nagylak*, Hunyadban *Petrozsény* nyerne a tervezet szerint választókerületet. A szabályzat rendezi a kamara egész belső szervezetét és az alkalmazottaknak a kamarához való viszonyát is.

— *Orvosválasztás Eleken.* A *Prohászka László dr.* aradi kerületi orvosát történt kinevezésével megürsedett *leki* községi orvosi állást most töltötte be *Elék* község képviselőtestülete. Hat pályázó közül *Bagarys András dr.* gyűlti kórházi segédorvost választották meg.

— *A jogügyi bizottság ülése.* A város jogügyi bizottsága a *Weitzer* ügyből kifolyólag szombaton délután ülést tart, amelyben a hagyaték körül újabban felmerült nehézségek kerülnek tárgyalás alá.

— *Változás a motorközlekedésben.* Az Aradi és csanádi egyesült vasutak motorközlekedésben *március hó végével* változás fog beállani. A változás mindössze abból áll, hogy a motoros kocsik nem jönnek be a városháza elé, mint most, hanem az indulás *egyenest a pályaudvarból* történik s a vasútsók ott fognak felszállani.

— *Milliósi segítőalap.* A pénzügyminisztériumban egy millió koronás segítőalap szervezésén dolgoznak, a melynek áldásaiban az állami tisztviselők vagyontalanul hátrahagyott özvegyei és árvái fognak részesülni. A minisztériumnak az az intenciója, hogy a segítés már ez év májusában megkezdődjék. Az egymillió a jótékonyes államsorsjáték jövedelmének tíz százalékából keletkezett, a melyet a király tudvalevőleg a vagyontalan tisztviselők hátramaradottjainak szánt. Egyelőre évi negyven ezer koronát oszthatnak ki, a mely 200—300 koronás részletekben százhatvan családnak jut. Az államsorsjáték jövedelmének tíz százaléka továbbra is a nemes céllra marad s így az alap idővel még növekedni fog.

— *Frank Boriska nyilatkozik.* *Frank Boriska*, aki férjével, *Károlyi György* gróffal már évek óta elkeseredett pörököt folytat, ma délután az összes *budapesti* lapokhoz nyilatkozatot küldött, amelyben kijelenti, hogy ő férjétől nem vált el, hanem még ma is törvényes neje *Károlyi György* grófnak. Tévedés tehát a lapok részéről az, hogy róla és a grófról, mint elvált házaspárról írnak.

— *A román gazdasági egyesület Aradmegyében.* Az aradi és aradmegyei románok újabban minden téren nemzetiségi alapon szervezkednek és mindenütt elkülönítik magukat a ma-

gyaroktól. Nemrég, amint megirtuk, román ének- és zenegyeseletet szerveztek, s most gazdasági egyesületet akarnak csinálni. Az aradi román lap mai számában. *Egy lelkes* aláírással cikk jelent meg, amely főhívást tartalmaz az iránt, hogy Aradmegyében *román gazdasági egyesület* alapítását kezdeményezzék, miután a magyarok gazdasági egyesülete a román földművesek érdekeit szerintük nem ismételje.

— *Az újságok vasárnapja.* A *Budapesti Újságírók Egyesülete* tegnap délelőtt *Vézi József* elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya az az indítvány volt, amelyet több egyesületi tag adott be a vasárnapi munkaszünet szigorú betartása iránt. A gyűlésen *Szathmáry Mór* főtitkár bemutatta az elnökséghez érkezett és megfelelő számú aláírásokkal ellátott következő indítványt: A *Budapesti Hírlapírók Egyesülete* memorandumban fordult a kormányhoz, hogy tőle az újságírók 80 órás vasárnapi munkaszünetének törvényes biztosítását kieszakozolja. Ottágy bizottságot küld ki azzal a megbizással, hogy érintkezésbe lépve az újságírók munkaszünete dolgában illetékes összes faktorokkal, dolgozza ki a memorandumot. Kimondta végül, hogy addig is, míg a teljes és kötelező munkaszünet biztosítva nincsen, a most érvényben levő és az ipari munkákra vonatkozó munkaszünetek mind gyakoribbá váló miniszteri felfüggesztése ellen a kereskedelmi miniszternél azonnal eljár. Az indítvány felett hosszú vita indult meg, amelyben *Messer Sándor*, *Gerő Odón*, *Agai Béla dr.*, *Bródy Lajos dr.* és még számos jelenlevő felszólalása után *Vézi József* elnök azt indítványozta, hogy küldjenek ki egy öttagu bizottságot, amely holnap már éntkezésbe lép a kereskedelmi miniszterrel és megkérdi tőle, hajlandó-e a vasárnapi munkaszünetnek az újságírókra nézve is szigorú betartására s a legálább 80 órás munkaszünet olyképp való meggyarátára, hogy ez az újságíróknál vasárnap éjjel után 4 órakor veszi kezdetét. A közgyűlés az eredeti indítványt *Vézi József* kiegészítő javaslatával egyetemben, egyhangulag elfogadta s az öttagu bizottságba: *Vézi Józsefet*, *Szathmáry Mórt*, *Cziklay Lajost*, *Agai Béla dr.* és *Messer Sándort* küldte ki. A bizottság ma déiben tisztelgett *Hieronimi Károly* kereskedelmiügyi miniszternél, aki kijelentette, hogy maga részéről készséggel hozzájárul az újságírók tervéhez, de az egyöntetű megállapodás céljából kérte a küldöttséget, hogy delegáljon két tagot, akik azután a miniszter által kiküldendő tanácsossal a részletekben megállapodhassanak. A miniszter válasza, és a tárgyalások eredménye a tegnaphoz egy hétre tartandó közgyűlésben tárgyalatik.

— *Gyilkos anarchista. Milánóból* jelentik: Tegnap este a *Scala* színház közvetlen közelében egy huszonegy évesnek látszó fiatalember törrel megtámadta *Silvelli Caesar* lovashadnagyot, és törével hat halálos szurást ejtett rajta ezzel a kiáltással:

— *Éljen az anarchia! Vesszenek az ingyenelekek!*

Silvelli a helyszínén meghalt. A gaztett zajára összecsdült tömeg szét akarta tépni a merénylőt, akit a rendőrség csak nehezen tudott a meglyncheléstől megmenteni. A gyilkost a rendőrségre vitték, ahol a tett indító okaira és lefolyására nézve minden felvilágosítást megtagadt.

— *Halálozások. Hahn* (Havas) Adolf székesfehérvári főreáliskolai tanár, esztetikai író, aki különösen Petőfi-ismertetésével tűnt fel, 45 éves korában Nagyterényben meghalt idegja következtében, amelyet két éve kapott és amely miatt elmegyógyintézetbe szállították. Inaét csak később vitték Nagyterénybe szüleikhez, ahol elbavult elmével ceandben teltőse hátrahagyott napjait. Temetése ma délután ment végbe. Hahn a nyolcvanas évek végén Aradon volt tanár s szorgalmas munkása volt a helyi lapoknak is, melyekbe "Gallus" név alatt szépirodalmi és esztetikai cikkeket, főleg pedig taralmi szinbirálatokat írt.

Petrán János, az aradi görög keleti román népnevelő és tanítóképző tanára, vasárnap

negyvenéves korában meghalt. Petrán a braszó román gimnázium tanára volt, majd Világoson plébános, és tizenhárom év óta a papnevelő tanára. Az aradi liceum intézeteiben a görög keleti román hittant, a román nyelvet és irodalmat tanította. Egy időben tagja volt Arad megye törvényhatóságának és az aradi román szentszékeknek.

Rudován Demeter városi mezőbíró ma déli előtt meghalt. Az elhunyt mintegy husz esztendeje állott a város szolgálatában és éppen ma érkezett a kérénye a városhoz, a melyben kérte a nyugdíjaztatását.

— **A városi árveház igazgató-választmánya** f. hó 20-án (szerda) d. u. 4 órakor az árveház tanácstermében ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat tisztelettel meghívja **Institúris Kálmán** elnök.

— **A rádium és a rák.** **Morton** tanár, mint New-Yorkból táviratozzák, tudomásra hozza, miszerint három rák esetet gyógyított a rádium segítségével.

— **A vegyeskereskedők ipara.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbbi rendeletével, amely ma érkezett le a város iparhatóságához, kimondta, hogy a vegyeskereskedők ipari azolványuk alapján akadálytalanul árusíthatnak sódat és más hasonló elsőrendű szükségleti élelmiszereket. Ez a rendelet, régóta panaszolt sérelmeket szüntet meg.

— **Eltűnt turisták.** **Eisenerzből** táviratozzák: Szombaton délelőtt dr. **Nabel**, a leobeni bányásziskola tanársegéde és még egy turista **Praedichelből** a **Reichenstein** megmászására indultak és mind a mai napig nem érkeztek vissza. Ha a turistáknak nem sikerült a menházat elérni igen veszedelmes helyzetben vannak, mert tegnap óta erős hófúvás van. Tegnap nyolc ember indult el fekeresésükre.

— **Letartóztatott hentes.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A budapesti rendőrség ma letartóztatta **Tózsér János** 51 éves hentest, aki ellen hitelezési csalás miatt temérdek feljelentés érkezett a rendőrségre. **Tózsér** ugyanis a József-körút 30. szám alatt hentes üzletet nyitott. Az üzlete rosszul ment és így elhatározta, hogy más módon fog tőzsérkedni. Különböző kereskedőktől mintegy **húszötezer korona** érő holmit vásárolt hitelbe, amiket azután potomon áron eladott. A rendőrség éppen akkor tartóztatta le, amikor megakart szökni a fővárosból.

— **Egy katonarab merénylete.** Sopronból telegrafálják, **Knorr János** 14-ik huszárezredbeli közhuzár az ezredétől megszökött és rablógyilkosságot követett el. — A soproni hadbíró tárgyalta az ügyet és miután tette, tagadása ellenére is rábizonyult, a katonai törvényszék **Knorr** halálra ítélte. A halálos ítéletet felsőbb helyen 20 évi börtönrre változtatták át. Midőn az ítéletet az elítélt előtt ma kihirdették, rá akarta vetni magát a hadbíróra, de merényletét még idejében sikerült az öröknek megakadályozni.

— **Lemészárolt család.** Megrendítő családi drámát jelentenek **Kistapolcsányból**: E hónap tizenötödikén, péntek este hat óra tájban **Sebők Ernő** kis-tapolcsányi asztalos vásárlás céljából beállított **Perl** Emil fűszerkereskedésbe. **Perl**, mint jámbor zsidó, ekkorra már zárta üzletét, miután szombat ünnepe beköszöntött és mikor az asztalos koporsó díszet kért tőle, kijelentette, hogy most már nem kereskedik, mert tiltja a vallásossága. **Sebők** azonban nem is vásárlás céljából állított be ide, hanem merényletet akart elkövetni **Perl** ellen, akinek régi ellensége volt. Könyörgésre fogta a dolgot és azt mondotta, hogy az arura égető szüksége van. **Perl** a nagy kérések után bevezette **Sebőköt** üzletébe, aki csak erre pillanatra lesett. — Rávetette magát a kereskedőre és hosszú kést rántva elő, a szíve tájékán bedöfte a testébe. **Perl** összerogyott és a gonosz ember meg kétszer belédöfött a kereskedő testébe. A szerencsétlen ember segítségért kiáltott, amire az üzletbe berohant **Perl** áldott állapotban levő felesége, akinek a gyilkos utjá állta és késével a szegény asszonyt is megszurkálta. **Perl** a rettenetes szurás következtében eszméletle-

nül esett férje mellé, a kiket a gyilkos ott hagyva, berontott **Perl** családjához és itten a kereskedő **Weisz** nevű apósát és anyósát szintén leszúrta. Az állatember még a cselédre is rávetette magát és miután őt is összeszurkálta, véres munkája után távozott. A gyilkosságnak csakhamar híre terjedt a községben és **Sebők** már most az este elfogták. A gyilkos bevallotta, hogy régóta tervezte **Perl** családjának elpusztítását, mert két év előtt a kereskedő őt beperelte és ekkor elvesztette a pört. A leszurt emberek sérülése olyan súlyos, hogy aligha maradnak életben.

— **Számla a kitüntetés közléséért.** Nem közönséges pörrel foglalkozik legközelebb a budapesti kereskedelmi bíróság. A Független Magyarország című napilap perel s az alperes egy milliomos báró: csetei **Herzog Péter**ről van szó, a kinek a bárói rangra való emelését néhány hét előtt irták meg az újságok. A per tárgya: a Független Magyarország hirdetésként fogta fel a **Herzog** bárói rangra emeléséről szóló hírt s a beküldött hű életrajzot, amely hű képét adja az új báró biográfiájának, szintén hirdetés gyanánt közölte le. Be is küldötte a számlát, melyet azonban a báró vonatkozólag kifizetni, mert ha valakit báróvá kineveznek, az közérdekű hír, s az életrajz nem hirdetés. Keresetében a Független Magyarország azt is kéri, hogy bizonyítékában nézze meg a bíróság **Herzog** báró üzleti könyveit, van-e benne adat hasonló természetű kiadásokra. A pör kimenetelére elé érdeklődéssel néznek, már azért is, mert elvi jelentőségű dologról van szó: számlázható-e a kitüntetések közlése?

— **A megrendszabályozott pénzügyőrök.** A pénzkölcson közvetítésekkel iparszerűen foglalkozók eddig szabad iparként üzték mestersegőket, és miután nem állottak hatósági ellenőrzés alatt, igen sok esetben előfordult, hogy ilyen egyének notórius uszorások közvetítői lettek; miután uszoratórvényünk megiehelés enyhén bánik ezekkel a manipulációkkal, legtöbb esetben el is kerültek az igazságszolgáltatás kezét. Ezen az anomálián segít a kereskedelemügyi miniszter most kiadott rendelete, amely kötelességévé teszi a pénzkölcsonket iparszerűen közvetítőknek az iparigazolvány kiváltását, és ettől teszi fű gövé működésük megengedését.

— **Az olasz király szerelmese.** Rómából érdekes regényt írnak, amely igen nagy feltűnést kelt, a regény hősnőjének azonban titkolják a nevét. Az ifjú király — meséli a római levél — olthatatlan, mély szenvedélyt ébresztett tudtán kívül az arisztokrácia egy szép hölgyében. A hölgy egy előkelő diplomata felesége s két év óta van csak férjével. A szerelem azonban már régibb keletű, még a király trónörökös korából származik, amikor a grófnak több ízben alkalmá volt a trónörökös udvari estélyek alkalmával együtt lehetni. Szerelmét a hölgy azonban titkolta; szülei csak azt látták, hogy a vigkedélyű leány egyre szomorubb lett s nem akarta senkinek az udvariását elfogadni. Amikor aztán a trónörökös megnősült, a szerelmes grófkisasszony szívét halálos bánat árasztotta el. A lelki megrázkódtatás súlyos idegességet keltett benne s ágyban fekvő beteg lett. A szülei akkor elvették utazni a grófnót, még mindig nem sejtve az igazi okot. Az utazás némileg lecsillapította a grófnő kedélyállapotát; látszólag gyógyultan tért vissza Rómába s akkor aztán hamarosan férjhez is ment a legelső kérőhöz, a diplomácia egy fiatal grófi tagjához, akinek régi nemességét hatalmas uradalmak is emelik. A házasság azonban az első naptól fogva nem volt boldog. Az ifjú férj természetesen igen szomorú volt s több ízben panaszkodott apósának. De még mindig remélték, hogy idő múltán minden rendben lesz. Hanem hát a boldogság nem akart sehogysem a kellő egyensúlyba beállni. A sok bosszúságot végre a diplomata megunta s válópört indított a felesége ellen, aki abba minden ellenvetés nélkül beleegyezett. Ennek a válópörnek tulajdonképen oka a grófnőnek a király iránt táplált szenvedélyét említik. Az eset akkor került köztudomásra, amikor egy lap cölzaso-

kat tett az esetre. A feltűnés óriási az örök városban.

— **Kiszúrta a testvére szemeit.** Borzalmas eset történt az éjjel a főváros közelében levő **Üllő** községben. **Petrovich** József üllői kasznárnak két kis fia van. Az egyik, az idősebbik **Gyula** 12 éves, a másik a 4 éves **József**. A **Gyula** fiu tegnap valami csínyet követett el, amit a kis **József** bosugott az apjának, aki megbüntette a csínyért **Gyula** fiát. A szenvedélyes természetű fiu, morogva türe a házi fenytiket és a haragban túlerett lelkében boszut fogadott kis testvérkéje ellen, aki az ő csintevését beárulta az apjának. A gyerekek együtt aludtak egy ágyban. Erre szánított a boszut lihegő idősebb testvér, aki ma reggel, amikor még mindenki aludt a házban és 4 éves kis testvérkéje is józúien szundított mellette, zsebkésével kiszúrta az alvó kis fiu mindkét szemét. Az irtózatos jajgatásra és nyöszörgésre a szülők és a házbeliék fölriadtak álmukból és elképzelték a megdöbbentek az esetük tárut szörnyű látványtól. A négy éves kis **Petrovich** József vérében fetrengett a párnán és megvakult a boldogtalan, akit a saját testvére fosztott meg a szemvilágától. A kétségbeesett apa bevitte a gyermekét Budapestre a Rókuskórházba, ahol azonban nem tudtak már segíteni a szerencsétlen és világtalanná tett négy esztendő kis fiun. A kegyetlen szívű 12 éves bicskást pedig valószínűleg javítóintézetbe adja az apja, aki ezek után maga sem mer az elvetemült fiuval egy földél alatt maradni.

— **A modern betörő.** A civilizáció haladásával lépést tartanak a betörők is. Egy angol detektiv beszéli például, hogy mostanában gyakran használják a betörők fegyverül a kloroformot, amelyvel expedíciójuk alkalmával kényelmesen ártalmatlanná tehetik áldozatukat. Ugyanis, ha súlyos testi sértéshez kellene folyamodniok, az a büntetőtörvénykönyv szempontjából nagy kockázattal járna, míg a kloroformmal való elaltatás sokkal enyhébb beszámítás alá esik. Kiterjed a figyelme a fölvilágosodott betörőnek arra is, hogy esetleg poros butoron ne hagyja ott a keze lenyomatát, a mely elárulhatná. Ezért glaszkezeztüben végzik el munkájukat. Revolvert sem visz magával a modern betörő, mert a törvény szigorubban bünteti a revolveres betörőt. Ha harcra kerül a sor, elég neki úgy is egy feszítővas. A legújabb feszítővasnak erre való tekintettel gumi van az egyik végén, hogy zajtalanul lehessen vele fejbekölni az alkalmatlankodó gazdát. A legtöbb gondot azonban a betörést megelőző helyszíni fölvételekre fordítja a kor színvonalán álló betörő. Pontos mérések alapján rajzokat készít annak a háznak a belsejéről, amelyikre szemet vetett. A folyosókat, szobákat, a butorok elhelyezését, a legapróbb részleteket mérlegeli, mielőtt a döntő lépésre határozza el magát és ha ennyi óvatos körültekintés mellett is rajtaveszt, az már igazán nem az ő hibája.

— **A világ legjobb órája.** La Chaux de-Fonds az a nevezetes város, ahol a világ legjobb órája készült. Egy **Ditischeim** nevű óras készítette ezt a zseborát, amelyről a National Physical Laboratory Kewben hatheti szigorú vizsgálat alapján kiadta a bizonyítványt, hogy a legjobb és legfinomabb óra a földkerekségen. Kipróbálták mindenféle elhelyezésben, betették hatvanfokos hidegbe és kilencvenfokos melegbe és az óra ebben az abnormis temperaturában huszonegy óra alatt csak egy tizennyolcad másodperccel tért el egy Greenwichben megvizsgált kronometertől. Az órát hatezer koronáért meg akarták venni, de a készítője tízezer koronát követelt érte. Eddig egy másik órát tartottak a világ legjobb órájának, amelyet **Galay** londoni óras készített.

— **Köszönet.** Az elmúlt héten a következő nemeselektü emberbarátok voltak szivesek a népkönyhájavára adományokat küldeni: **Andrén** Kálmánné urnó 50 kor., **Az Arad és Csanádi Vasutak** Igazgatósága 20 kor., és az izr. jót. nőegylet részére is külön 20 kor., **May Jánosné**, **Hegyi Albertné**, **Fischer Irén**, **Löbl Gyuláné**, **Csilag Lajosné**, özv. **Basch Lipóné**, **Zádor Bertalané** urnók és **Szabó Frigyes** urak 10—10 kro., dr. **Groszman J. né**, **Groszman Arminné** urnók 5—5 kor., **Assael Gitti** 3 ku. át. **Assael Adolfné** urnó 6 kor., és 12 portlót, 6 kis, 6 nagyseprűt, 1 dézsa lekvárt, **Assael Józsefné** urnó 10 kgr. babot, 10 kgr. sót, 5 kgr. árpa-kását, dr. **Heitz Nándorné** urnó 3 zsák burgonyát. A

kegyes adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az elnökség. A szegénytanulók részére Lusztig Arminé és dr. Robitsék Agostonné élelmiszereket adományozott. Fogadják a nemeslelkű adakozók ezuton is köszönetemet. Özv. Houser Károlyné ezredesné egyesületi elnök.

— **Elveszett.** Egy sötét narancsszínű brácshegedű, amely a hátulso kánvánál kapcsolokra van összeeresztve: balfelől a főél hosszabban meg van repedve, s ugyanazon oldalon feljebb egy folt van, elveszett. A ki a hegedűt megtalálta, vagy hírt ad róla, az husz korona jutalom ellenében jelentkezék az Alsómolnár-utca 8. számú ház házmestere-nél.

— **Báli cipők és legyezők Porternél** Közdomosú tény, hogy Po ter Vilmos Nagy Áruháza minden s ezonbank tűnő vál szétét nyujt a tisztelt közönségnek. Kü önben cipőá ukra nézve mondható ezt el Porter Vilmos Nagy Áruházáról. Most a báli szezon alkalmával kitű ő választékokat találunk ott báli cipők, legyezők, harisnyák és efféle cikkekben. A nagy közönség, mely a Porter cég szolid elveit ismeri és becsüli szívesen fogja fedezni eme cikkeknek is a különben olcsóságáról is nevezetes áruházban 324 számú váro i és megyei telefon utján választékok házba is kérhetők, kora reggeltől késő estig.

— **Nátha, köhögés, rekedtség, nyálkásodás és torokbeli inger-nél kitűnő hatású a Senega** melipasztilia. Kapható Kossuth gyógyszerárában, Boros Benitér 15. (Dengli ház) Földes Kelemen Deák Ferenc-utca. Ara egy korona. 43

— **Szoba illatok a legfinomabb minőségekben.** 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

— **x— Ma este a Jappán kávéházban Gyurkovics zenekara játszik.**

Egy férj regénye.

(Bihari szenzáció.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 18.

Az elmúlt napokban szenzációs családi viszálykodás játszódott le egyik biharmegyei községben. A családnak és az érdekelteknek mindedig sikerült teljesen titokban tartani a dolgot. Mégis kiszivárgott a történet, a miről a következőket írja tudósítónk:

A história főszereplői: férj, feleség és sógor, az asszonynak a bátyja. A férjnek szatócs üzlete van a történet színhelyén, a hol a sógorával együtt lakott. A férj nemrégiben valami váltóra pénzt adott az asszonynak, a ki azonban nem törlesztette a váltót, hanem a bátyjának adta oda a pénzt. Ebből eredt a veszekedés. A cs ládi jelenet szokatlannul nagy mérveket öltött. Végre is az asszony, bátyja segítségével paprikát szórt a férj szemé közé. A szerencsétlen ember természetesen ordított, kapálózott és irtózatos váromkodások között rohant el otthonról, segítségért kiabálva.

Az otthon maradt testvérpár egy kicsit megdöbrent, hanem gyorsan megjött a mentő gondolat. Szépen kifőzték együtt, hogy — örültnek mondják a kipaprikázott férjet és így elteszik láb alól. A községi orvos bizonyította írásban, hogy a férj örültnek látszik, még pedig közveszélyesnek, mire az előjáróság késznek nyilatkozott a nagyváradi elmekórházba szállíttatni megfigyelés végett.

Ezt a tervet azonban megtudta valahogy a férj és éjjel, csikorgó hidegben kocsin ment be Nagyváradra. Korán reggel rémülten rohant egy ügyvéd irodájába. Elmondta az esetet, mire az ügyvéd orvost hivatott. Az orvos egy másik kollegájával együtt a legalaposabban újra megvizsgálta és a vizsgálat eredményeképp kiadtak egy bizonyítványt, a mely szerint az ember teljesen normális, épelméjű. Közben az ügyvéd telefonált az előjáróságnak, a főszolgabírósnak, meg az orvosnak és jelentette az orvosi vizsgálat eredményét. Sikerült rendbehozni a dolgot és a kliens hálálkodva távozott a

falujába, boldogan, hogy megmenekült az örültnek házából.

Otthon újabb meglepetés várt reá. Mig Nagyváradon járt, a felesége meg a sógora elmentek a lakásból. Magukkal vittek azonban minden elvihetőt. A ház üres és kifosztott volt. Az ex örült újra Nagyvá radra utazott és az ügyvédhez ment.

A derék jogtudós a helyett, hogy pereket indított volna, kibékítette a veszekedő házastfeleket. Kiegyeztek a sógorral is és újra beköltöztek a férj házába.

Igy — egyelőre — szent volt a békeség, következik azonban a dolog csatánója. A lepaprikázott, majdnem örülté nyilvánított, kifosztott ember, a kit az ügyvéd minden bajából szépen kirántott, beállított az ügyvédhez és megkérdezte, hogy mivel tartozik. Csupa humanizmusból, valami lehetetlenül csekély honoráriumot mondott az ügyvéd, a ki rengeteg sokat fáradozott az összevissza kuszált ügyben. A derék klienset azonban épen nem hatotta meg ez a jóakarát. Ellenkezőleg, méltatlankodva mondta:

— Mit gondol ügyvéd ur, majd kizsaroltatni engedem magamat!?

Erre a nem várt kijelentésre azután szó nélkül ajtót mutatott neki az ügyvéd. A kliens re bene gesta eltávozott és most nyugodtan él szertető életpárjával.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A megsértett Morár Valér Az aradi törvénszék felbbiteli tanácsa ma foglalkozott avval a becsületsértési perrel, melyet Morár Valér a híres Kossuth-gyalázó radnai ügyvéd indított *Lapudát* János belotinci gör. kath. és *Bálint* János szoroági gör. kel. lelkészek ellen. A panasz szerint a két lelkész 1903 május 29-én Morár Valért, a radnai Faller-féle vendéglőben oda küldték, a hová *Rigó* Ferenc kívánta Héderváry volt miniszterelnököt. Rendes körülmények között ez az ocsmány kiszólás nem becsületsértés a bíróság eddigi gyakorlata szerint, de a körülmények: a panaszlottak értelmisége, a nyilvános hely becsületsértéssé minősítették. A radnai járásbírószág ezért a két lelkészt *tíz-tíz korona* pénzbüntetésre ítélte. A panaszos ügyvéd súlyosbitásért felebbezett ez ellen, de a törvénszék mai ülésén *elutasította* a felebbezést.

§ **Rendben van.** A budapesti őszi löverszeny-szezonban történt, hogy Lázár Jenő ismert fővárosi pénzügnyök egy lóra 200 koronát tett a bookmacker-nél. A ló husz hosszal első lett és a bookmacker nyomban kifizette a pénzügnyöknek a 200 korona ellenében járó 400 koronát. A következő percben óvást emelnek és az elsőnek bejött lovat diszkvalifikálják. A bookmacker erre természetesen visszakövetelte a 400 koronát, a pénzügnyök azonban erői haliani sem akart. Végre is a bookmacker a lovaregylet igazgatójához, gróf Batthyányhoz fordul igazságért. A gróf meghallgatja a panaszt és pár pillanatnyi tündődés után Lázár felé fordulva, a következő salamoni ítéletet hozta:

— A lovaregylet szabályai értelmében megtarthatja a pénzt, ha azonban ön tisztességes ember, akkor visszaadja.

A pénzügnyök elégedetten szól:

— Akkor rendben van!

— Tehát visszaadja a pénzt? — kérdi reménykedve a bookmacker.

— A világért sem, — felel a pénzügnyök, miközben nagy flegmával zsebreavágja a vitás nyereséget. Hát mondtam én valamikor, hogy tisztességes ember vagyok?

Ennek a jelenetnek ma a budapesti büntető járásbírószág előtt volt folytatása. A bookmacker teljes erővel arcuitöltötte a pénzügnyököt, akinek panaszára most dr. Farkas Gyula büntető járásbíró, az enyhítő körülmények figyelembevételével, a bookmacker két korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Eberle Ede, Neupaka. — Welisch Gézáné, Pápa — Finzi Dávidné, Sarajevo. — Grünfeld Jenő, Hajdu-Böszörmény. — Sirool József, Deés. — Glaubacher Lipót, Hohenberg — Tramba János, Szabó Neu-edein. — Guthjahr József Graz

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 18.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 14,000 métermázsza került forgalomba, változatlan árákon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás derült, nedves.

Estitőzsde. Berlin ¼ olcsóbb, Páris 15 magasabb.

Zárlat 12 órákor:

Buza áprilisra	7.87—7.88
Buza októberre	7.58—7.69
Rozs áprilisra	6.62—6.63
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.50—5.51
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.29—5.30
Tengeri októberre	—
Repce augusztusra	11.60—11.70

Zárlat 5 órákor:

Buza áprilisra	7.85—7.86
Buza októberre	7.68—7.69
Rozs áprilisra	6.61—6.62
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.51—5.52
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.28—5.29
Tengeri októberre	—
Repce augusztusra	11.60—11.70

Zárul 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	678.25
Magyar hitelrészvény	771.50
Leszámitolóbank részvény	461.50
Rima-Murányi vasmű részvény	486.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	672.—
Közuti vasut	591.50
Városi villamos vasut részvény	329.—

Szeszüzlet.

— Január 18. —

Ma jegyzéseink: Kész áru nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Száritott moslék 12-80—13— korona mmázsánként.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-15i. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.06
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról sv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahonc gsv. d. u. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankotáról sv. este 9.20

Motormenetek

Arad—Városháta és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.04	Mezőhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.30
Mezőhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01

Arad—Uj-Sat.—Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.35	Kétegyháza felől este 6.06

NAPIREND.

Január 19. Kedd. Róm. kath. naptár: Kanut. — Protestáns naptár: Kanut. — Görög-keleti naptár (Január 6.): Epifania. — A nap két 7 óra 28 perckor, nyugszik 4 óra 22 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Keleten, délen elvetve csapadék, éjjeli fagy.

Január 19. A Kölcsey-egyesület estélye délután 5 órakor (Városház.)

Január 20. A városi árva-ház igazgató-választmányi ülése délután 4 órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlönynek fordította:

Chelnoky Viktor.

(46)

(Folytatás.)

Félboszakította magát, nem folytatta ezt a vitát. Odament a padhoz, melyen ült, mikor Micaela jött s felvett egy kis szobrocskát. Odanyújtotta donna Micaelának. Mintha azt akarta volna vele mondani: Nézzé meg maga, hogy igaza van-e?

Az asszony felvette a szobrot s feltartotta a hold fényében. Fekete márványból faragott mater dolorosa volt, Micaela egészen jól látta.

S meg is ismerte. A szó az ő vonásait viselte. Ez egy pillanatra mámorossá tette az asszonyt. A következő pillanatban azonban borzalom dermesztette jéggé a véré. Gaetánó, a szociális, akinek nem volt hite többé, merészkedett madonnát faragni. S az ő vonásait adta a képnek. Ot is részese-e tette a bűnének.

— Az ön számára csináltam ezt, donna Micaela — szólt Gaetánó.

Ah, tehát ez övé! — S lebajlotta a szobrot a mellvéden keresztül. Odaütődött a meredek sziklafalhoz, mind mélyebbre gurult, utjában köveket ragadott magával s ezer darabra törött. Végre hallani lehetett, amint felloccsanik a Simeto vize.

— Mi jogon mer ön madonnát faragni? — Kérdezte Micaela.

A férfi mozdulatlanul állt. Ilyennek még sohasem látta donna Micaelát.

Abban a pillanatban, mikor fellázadt Gaetánó ellen, mintha egyszerre nagy és erős lett volna. A szépség, mely nála úgy jött és ment, mint valami nyughatatlan vendég, most ott trónolt az arcán. Hidegnek s hajthatatlanak látszott; olyan asszonynak, akinek a legyőzése és megnyerése csábító feladat.

— Tehát mégis hisz Istenben, ha egyszer madonnákat farag? — kérdezte Gaetánót.

A férfi kábé viharosan lihegett. Mintha megbenult volna. Hisz ő maga is hívó volt. Ő maga tudta, hogy mennyire megsértette az asszonyt. Láts, hogy elvesztette a szerelmét. Rettenetes, áthidalhatatlan örvényt szakított ket-tőjük közé.

Azt érezte, hogy beszélnie kell, át kell huznia Micaelát arra az oldalra, ahol ő áll.

S szólei kezdett, halkán és hebegve.

Az asszony egy ideig némán hallgatott. Aztán csaknem szánakozva szakította félbe:

— Hogy lehetett ilyené?

— Sziciliára gondolt! — szólt a férfi meglepetőre.

— Sziciliára gondoltam, — ismételte Micaela elgondolkozva. — S miért jött haza?

— Azért jöttem haza, hogy felkelést szítsak.

Ugy beszélt, mintha valami betegségről, meghűlésről volna szó, amit egész könnyen meg lehet gyógyítani.

— Azért jött haza, hogy megrontson bennünket, — szólt az asszony szigorúan.

— Ahogy ön akarja, ahogy ön akarja! — szólt Gaetánó engedékenyen. — Így is nevezheti. Ah, ha nem küldték volna hamis híreket, ha nem késtem volna el egy hettel! Ilyenek vagyunk mi sziciliák, engedjük, hogy a kormány megeleddjön bennünket! Mikor megérkeztem, a vezetők már el voltak fogva s a szigetet negyven ezer olasz katona szelte meg. Mindennek vége!

Olyan csodálatos üresen hangzott, mikor ezt a két utóbbi szót mondta. S ezért a dugába dőlt dologért játszott a boldogságát. Nézetek és elvei úgy tűntek most fel előtte, mint száraz pókbálók, melyek elfogák. Ki akarta közülük szakítani magát, hogy Micaelához jusson? Volt az egyetlen valóság, az egyedüli, ami az övé. Ezt már az előbb is érezte. S most újra elfogta ez az érzés. Micaela az egyetlen e világon.

— Hisz Palermóban ma is harcolnak! — C et-pate volt a város kapujánál, — felelt a férfi. — Ez semmiség. Ha az egész Et-nát, a hegy egészen városkoszoruját fellázhattam volna! Akkor megértettek volna bennünket. Így legfeljebb lelőnek egy csomó parasztot.

Gaetánó rángatta a pókbálót. Odaállha Micaela és azzal a szóval, hogy neki minden közömbös. Hisz neki nem kell törődnie a politikával! Művész ő, szabad ember! S birni akarja Micaelát.

De éppen e pillanatban megreszkedett a levegő. Lövés zaja dördült át a levegőn... még egy... még még egy.

Az asszony odaszaladt Gaetánóhoz és megragadta a keze csuklóját.

— Zendülés ez? — kérdezte.

Lövés lövésekre dörgött egymásután. Aztán a tömeg zugása és kiabálása hallatszott végig az utcán.

— Ez a forradalom, ennek a forradalomnak kell lenni! Hah! Éljen a szocializmus!

Ujjongó érzés fogta el Gaetánót.

A szocializmusban való egész hite egyszerre visszatért. Micaela is az övé lesz. Asszony még sohasem vonakodott attól, hogy a diadalmas győző legyen.

Egy szó nélkül siettek át a kerten a kapuhoz. Ot Gaetánó kiabálni és szitkozódni kezdett. Nem tudott kimenni. A zárban nem volt benn a kulcs. Gaetánó fogva volt a kertben.

Körülnézett. Három oldalról magas falak voltak, a negyedik oldalon a mélység. Nem volt utja semerre. A város felől pedig a legrettenetesebb láрма barsogott. Emberek rohantak fel s alá az utcán, lövés lövése hangzott, a zaj az eget verte. Hallani lehetett, amint kiabálják:

— Éljen a szabadság! Éljen a szocializmus!

Gaetánó teljes erővel nekifeszítette a vállát a kapunak s üvöltött. Fogva volt. Nem lehetett ott a többi között.

Donna Micaela ahogy csak bírt, úgy szaladt fel hozzá. Hogy most hallotta, nem gondolt többé arra, hogy visszatartsa.

— Várjon, megálljon! ... szólt. — Én huztam le a kulcsot!

— Ön, ön! szólt Gaetánó.

— Lehuztam, mikor jöttem. Az jutott eszembe, hogy bezárhatom ide, ha forradalmat akar csinálni. Meg akartam menteni.

— Micsoda örültség! — kiáltotta Gaetánó s kiszakította az asszony kezéből a kulcsot.

S míg tapogatózva kereste a kulcslyukat volt ideje valamit mondani:

— Miért nem akar többé megmenteni?

Az asszony nem felelt.

— Talán, hogy az ön Istenének alkalma legyen megrontani engemet?

Micaela még mindig hallgatott.

— Nem mer megvédelmezni a haragjától?

— Nem; nem m rem! — susogta az asszony.

— Rettenetesek vagytok ti, akik hisztek, — szólt Gaetánó.

Érezte, hogy az asszony eldobta magától. A vére megdermedt, a bátorsága odavesztett, hogy Micaela még csak kísérlet sem tesz a visszatartására. Csavargatta a kulcsot ide-oda, enélkül, hogy ki tudta volna nyitni a kaput. Megbénította az a tudat, hogy Micaela ott áll, mögötte halványan és hidegen.

S ekkor egyszerre a nyakán érezte Micaela karját; érezte az ajkát, amint az övét keresi.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Január 17. —

Fehér Kereszt szálloda. Weisz Mihály utazó Budapest. — Hirsch László utazó Bécs. — Riesz Béla utazó Bécs. — Paucz Lajos utazó Budapest. — Schönmann Mór utazó Bécs. — Schwarcz Vilmos utazó Budapest. — Salamon Dezső utazó Budapest. — Müller Nándor utazó Bécs. — Nádor Lajos gyáros Budapest. — Weisz Gyula utazó Budapest. — Schwarcz Soma utazó Budapest. — Schwarcz Simon utazó Brassó. — Márkus Lajos utazó Budapest. — Nemess Sándor utazó Budapest. — Anok Lajos utazó Budapest. — Löw Samu utazó Bécs. — Tiemen Vilmos utazó Bécs. — Gutmann Izidor utazó Budapest. — Scharr József utazó Bécs. — Schwarcz Rikard utazó Bécs. — Sörer Rikard utazó Bécs.

Központi szálloda. Verhovay Gyula földbirtokos Battenya. — Presch Károly máv. főellenőr Budapest. — Ejtiger Péter földbirtokos Körösbánya. — Faudresch Zsigmond M. Illye. — Rozvány Jenő földbirtokos Seprős.

Nemzeti színház.

Bérlet 108. sz.

Páros.

Kedden, 1904. évi január hó 19 én:

A kis szórakozott.

Bohózat 3 felvonásban. Írta: Barriere és Gondinet.

SZEMÉLYEK:

Champanet	Békés Gyula.	Céleste	Aranyosy J.
Grimoine	Polgár S.	Elmira	Gőz Aranka.
Charpique	Zilahy Gyula.	Cécile	Szilassy J.
Don Stephano	Bónis Lajos.	Olympia	Almásy Lola.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Schlesinger Antal

fornér, görlec, parketta és fadisztimények gyári raktára

Arad, Forray-utca 2c.

Alólirott mély tisztelettel tudatom, hogy

Lövy Dávid és Fiai Uj-Pesten

faipar gyártmányainak

egyedüli elárusítását és az eddigi

aradi fióküzletet

(Forray-utca 2c.)

átvettem. Igyekeztem oda fog irányulni, hogy dus raktárommal és olcsó árakkal tisztelt vevőim bizalmát minden tekintetben kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel:

Schlesinger Antal,

Arad, Forray-utca 2c.

192

Telefon-szám: 249.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurotos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhur

rut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, oltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantí eséggel legyen ellátva: 3484

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

ELJEGYZÉSI és BÁLI

MEGHÍVÓK

egyszerű és diszes kivitelben

TÁNCZRENDEK

NÉVJEGYEK

óriási választékban

méltányos áron

kaphatók:

Aradi Nyomda Részvénytársaság

könyvnyomdájában

Aradon, József főherceg-ut 22. szám.

Telefon 151.

A kinek

ismeretség híján

házasításra,
nevelésre,
lakóhelyre,
könyvelésre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulesárra,
váncskészítésre,
körtésésre,kulesárra,
gazdaszónyira,
szakkészítésre,
szobalányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedésre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége**Aki**

eladni kíván

bort,
szegort,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,lakást,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterületet,házat,
telket,
kocsit,
lovat,**Aki**

mindeneket vétel vagy bérbevitel céljából keresel;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legelőszobában érteztél, ha az

**„ARADI KOZLÓNY“
kis hirdetési**

rovatát használja.

**Apró hirdetésekre
szolgáló levelezőlapok kaphatók****Aradon:****Révész Nándor**

könyvkereskedésében, Andrassy-tér, Minorita-palota

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atsól Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrassy-tér.

Keppich Zsigmond

papirkereskedésében, Andrassy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohánytözséjében, Andrassy-tér.

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Waggongyárban.

Hoffmann József

műszerkereskedésében, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohánytözséjében, Andrassy-tér.

Egy 4 esetleg 5 szobás

lakás azonnal olcsón kiadó, Halász-utca 27. 135

Weitzer János toll.

Nikkelozott acélból.

Kapható: Ingusz I. és Fiamak.
Telefon 842.**Tűzfát keresek.**

Circa 2000 köbméter, egészséges bükk dorongot, téglalegetéshez, megvételre keresek. Kirakási hely hajón vagy tutajon Arad, Alsó-Marospart, vagy vasúti szállítással Arad, pályaudvar. Szíves ajánlatokat kér Frick József építész, Arad. 268

Régóta fennálló

nagy borkereskedés részére egy szakavatott, józan, szorgalmas pin-cemester kerestetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével a lap kiadóhivatalához „5x5“ jelleg alatt intézendők. 196

Szab amerikai

könyvvel tanfolyamok az aradi kereskedők körében. Kérjen prospektust: Faskas F. Kápolna-utca 28. földszint 271

Egy utczai uri lakás,

mely 4 szoba, alkoven (parkett és gázvilágítással), konyha, cseléd-szoba, fürdőszoba, kamara és a megfelelő mellékhelyiségekből áll, február 1-től átadandó. Czim a kiadóhivatalban.

Egy teljesen jó karban levő két lóerejű

Gáz-motór,

amely most is üzemben van, méltányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban

Pénzintézet

a-ilis, ügyes ügynököket keres Erdélyben és szomszédos megyék nagyobb városaiban. Ajánlatok „Szövetkezet“ „posta-restante Kolozsvár“ címre intézendők. 276

Joghallgató

azonnali belépésre ügyvédi irodában alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 277

A n. é. közönség figyelmébe.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy

Andrassy-tér 17. sz. alatt létezett Hottinger Jánosné-féle

**mosó és vasaló
intézetet****átvettem**

és saját nevem alatt tovább vezetni fogom.

Kérem a n. é. közönséget az elődöm iránt tanusított pártfogását és bizalmát reám is átruházni szíveskedjék. 241

Tisztelettel

Czeplédi Mária.

Arad legnagyobb

óra és ékszerraktára.**DEUTSCH IZIDOR**

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb áron megvételnek vagy más új tárgyakra átcsereitelnek. 92

— Kéretik kísérletet tenni. —

Van szerencsém a n. érdemű közönséget arról értesíteni, hogy eredeti csomagolásban oly

Csukamájolajat

hozok forgalomba, mely egy új eljárás szerint lézritkított térben lesz a frissen fogott csukák májából, az erre a célra berendezett hajókban előállítva E

csukamájolaj

nagyban különbözik az árubelitől, világos-sárga és a lehetőségig szagtalan.

JAVALVA: Tüdő, mell és gégebajok, hörbetegségek, görvélykór (scrophula) ellen, valamint gyenge egyének, különösen gyermekeknek, mint vértisztító és javító.

Ez a csukamájolaj könnyen reszorbeálható, ezért gyermekek és gyenge egyének igen jól tűrik, miért is orvosi autoritások mint a test súlyát gyarapítót és vértisztítót legjobban ajánlják.

Egy üveg ára 2 korona.

Lakások, beteg- valamint gyermekszobák levegőjének tisztítására ajánlok

ozón fenyő illato

E fenyő illatból pár cseppet forró vízzel telt edénybe öntünk, mi által a levegő üde físsé lesz, akár csak a fenyves erdőké.

Egy adag 1 korona.

Szoba illatok: Rózsa, Rezeda, Orgona, Heliotrop, Viola, Byöngyvirág.

Papier de Armenie

pompás és csodás illatu füstölő papír egy adag 40 fillér. — Illatszerek nagy választékban.

Gutori Földes Kelemen

Cőgyszerész és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Telefon 111. szám. 121

Telefon 242. sz.

**Kerékpár és varrógép
raktár!****Kalmár * *
* * József**

villanyműszerész

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

Varrógépek és kerékpárok

kedvező részletfizetések mellett kaphatók.

Készít telephon és villanycsengő berendezéseket. 227

Nagy szakszerű javító-műhely!

Nagy pénzmegtakarítás. — Egészen új raktár.

Telefon 535.

Ajánlok jó lánggal, könnyű és halmuvá égő

100 kg. I. körösvölgyi (fekete) fűtő szennet 2 kor. 60 fill.

100 kg. II. körösvölgyi (barna) fűtő szennet 2 kor. 40 fill.

100 kg. I. körösvölgyi apró porzenet gyári üzemre, esetleg kovácsoknak keverésre 2 kor. 20 fill.

1000 kg-nál 20 fillérrel olcsóbb. — Vaggon vételnél külön árak.

100 kg. bükkfaszén zsákokban szállítva 4 korona 20 fillér.

100 kg. bükkfaszén csomagokban kereskedőknek 5 kor. 80 fill.

100 kg. bükkfa fűrészt, esetleg aprítva és házhoz szállítva 1 kor. 80 fill.

Házhoz szállítva fűtőszén 50 kg. zsákokban, a többiféle 25 kgos zsákokban. Szállításra fél napi időt kérek.

Körösvölgyi Szénraktár

Halász-utca 28.

Telefon 535.

Ugyanott kerestetnek ügynökök, kik magánosokat és kereskedőket keresnek fel, melékjövdelemre. 31

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja. a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári áron

Hönig Frigyes

harangöntőnél 85

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogadtnak.